

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

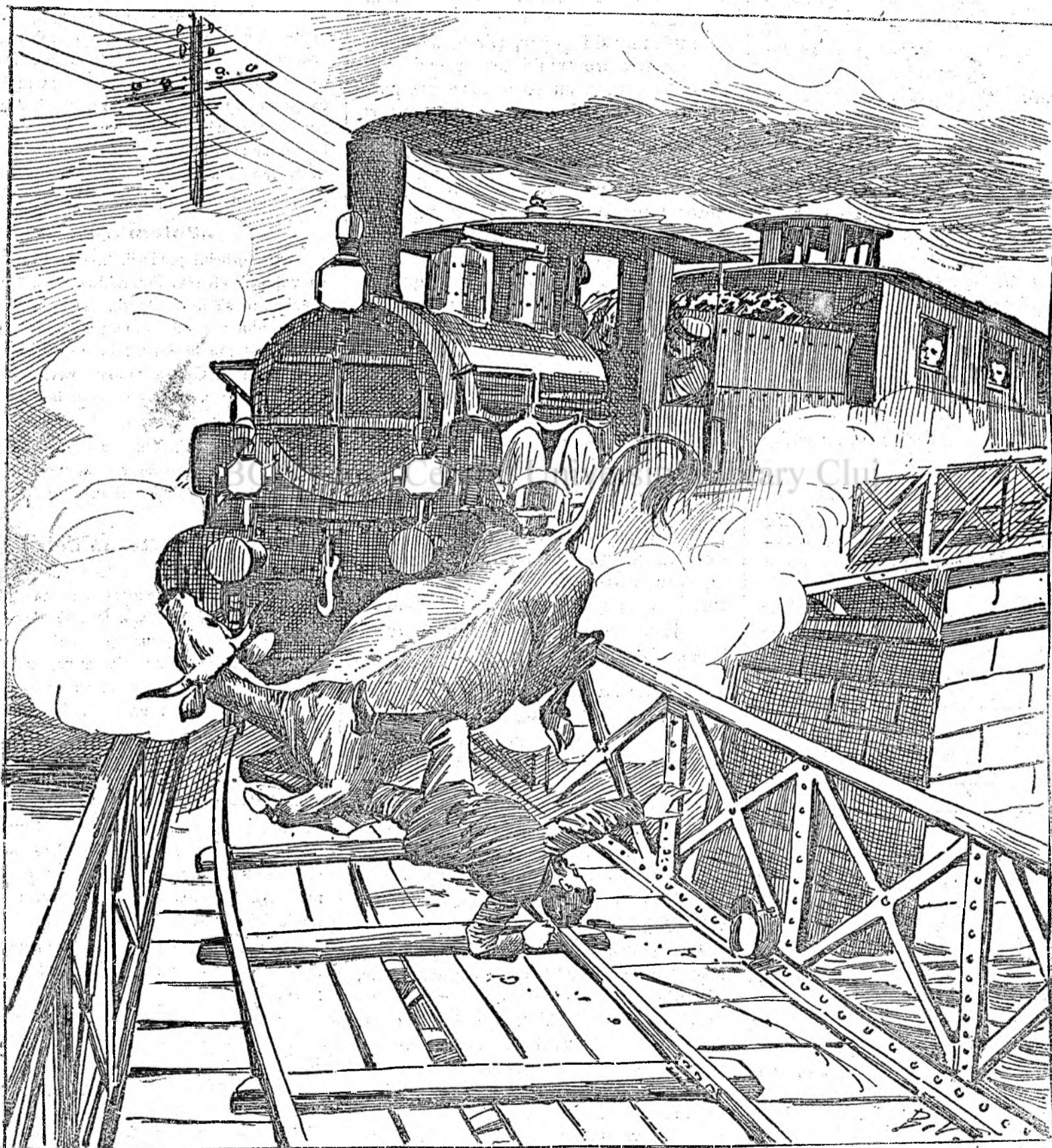
Pe un an . . . . . 4 coroane.
Pe o jumătate de an . . . . . 2 coroane.
România, America și alte țări străine 10 cor. anual.
Abonamentele se fac la „Tipografia” Iosif Marschall, Sibiu

Apare în fiecare Duminică

INSERATE:

se primesc la **biroul administrației**, (str. Măcelarilor nr. 12).
Un șir garmond prima-dată 14 bani, a doua-ora 12 bani a treia-ora 10 bani.

Ucis de tren.

Zilele trecute s'a întâmplat o mare nenorocire în apropierea Lugojului, care ne-o înfățișează chipul nostru de azi. Un cantonier (boacter) a fost ucis de trenul, care mergea dela Timișoara la Lugoj.

Lucrul s'a întâmplat astfel:

În apropierea stației Belinț-Chisetu, tocmai când se aștepta sosirea trenului de per-

soane, cantonierul Niște a observat, că vacile lui pasc pe șine. Niște le-a mânat de acolo, dar' o vacă a fugit pe podul din apropiere a călei ferate și Niște a mers după ea. În momentul acesta a sosit trenul și nici cantonierul nici vaca n'au putut scăpa de-a nu fi călcați de el. Mașina le-a retezat capetele.

Când trenul a fost oprit, nu s'a găsit la fața locului decât cadavrele tăiate și zdrobite, ear' șinele și pământul era plin de sânge. Capetele retezate căzuseră în apa de sup pod.

Chipul nostru ne arată momentul groaznic, când trenul dă se treacă preste vacă și preste refericul cantonier.

Invitare de abonament.

De curând s'au împlinit earăși un fumătate de an în viața „Foi Poporului”. Credincioși programul de-a lumina, sfătui și îmbărbăta poporul în lupta lui pentru propăștrea economică, morală și pe toate terenele ruții, vie „Foaia Pop” a stărut ca din an în an să satisfacă mai mult îndatorit, ce 'și-a împlinit.

De aceasta năsuință va fi călăuzită și pe viitor „Foaia Poporului”; ea va lucra tot în direcția veche, slinduse a introduce îmbunătățiri tot mai multe, pentru ca să fie vrednică de numele ce 'și-a ales. Sântem convins, deci, că lucrăm, nu în interesul ei propriu, ci al poporului român, a cărui înaintare ne zace tuturor la inimă, când rugăm pe abonatul de până acum să o aboneze și mai departe și, mână de dragoste față de deapropoale, să îndemne și pe alții, ca să o aboneze.

„Foaia Poporului” cuprinde în fiecare număr al său materie bogată, referitor la tot ce interesează publicul românesc. Ea ar trebui să nu lipsească din nici o casă românească, căci pe lângă știrile politice și din lumea mare cuprinde și povești și sfaturi din economie și viața practică.

Afară de acestea ea apare ilustrată în fiecare număr.

Și cu toate aceste prețul abonamentului e mic, așa că luând în socotină mărimea ei, „Foaia Poporului” este cea mai ieftină foaie românească.

Prețul abonamentului rămâne același și anume:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe un an întreg . . . . . 4 cor.
Pe un jumătate de an . . . . . 2 cor.

Pentru România, Bulgaria, Rusia și America:

Pe un an întreg . . . . . 10 franci (1el).
Pe o jumătate de an . . . . . 5 franci.

Rugăm pe toți a răspândi foaia noastră dar' îndeosebi rugăm pe aceia, a căror abonament se sfârșește cu finea unei luni, să-și înnoiască cât mai curând abonamentul.

Administrațiunea
„Foi Poporului”.

Rusia și România.

Vorbind în Nrul trecut despre vaporul rusesc resculat »Kneaz Potemkin«, am zis, că soarta a voit, ca la resoala și tulburările rusești să ia parte și România. Și tot România a contribuit în urmă, ca acestei resoale a vaporului să îi se pună capăt. Matrozii resculați de pe vaporul »Potemkin«, după-ce odată s'au depărtat din Constanța, s'au întors earăș acolo și s'au predat autorităților române. Ei au făcut-o aceasta, știind că vin în o țară liberă și ospitală, după cum au mărturisit ei înșiși. Și regele României și guvernul au deslegat cât se poate de înțelepțește problema predării, scutind de prigonire pe matrozi, dar' în acelaș timp restituind Rusiei vaporul »Potemkin«. Toate aceste s'au făcut cu mult tact și îngrijire, fiindu-să seamă de cerințele dreptului internațional, așa că în București au sosit din toate părțile gratulații dela guverne și domnitori pentru rezolvarea norocoasă a afacerii.

La 1877—78 în resboiul rusoromâno-turc mica Românie a sărit în ajutorul mării Rusii și și-a câștigat încrederea generală, dobândindu și nea-târănarea. Acum prin purcederea înțeleaptă în afacerea atât de gingașă a mărinarilor resculați, România earăș a făcut servicii Rusiei și preste tot puterilor maritime, eliberând marea Neagră de un vapor, care putea eventual să rescoale alte vapoare rusești și în lipsă să atace și jefuiască năi de marfă streine.

Și de astă-dată, ca și de alte-ori România s'a arătat că e o țară conștie de sine, care știe respecta dreptul internațional, dar' totodată știe să-și susțină și drepturile și vaza sa și așa s'a dovedit de nou, că țara și poporul românesc e vrednic de-a ocupa loc alături de celelalte țeri și popoare culte.

Eată pe scurt cum s'au petrecut întâmplările:

Întoarcerea vaporului „Potemkin”.

Vaporul »Kneaz Potemkin« după ce s'a depărtat din Constanța a sosit în portul orașului Feodozia (Crimea), dar necăpătând mu-

niție, matrozii au hotărit să se întorcă în Constanța și să se predea. Vaporul însoțit de un torpilor a sosit în 8 Iulie c. la Constanța. Zece matrozi au venit pe useat și după-ce comandantul flotei române, generalul Kozlinsky și comandantul portului, maiorul Negru le-au declarat, că nu vor fi estradați Rusiei, matrozii au hotărit să se predea.

Predarea.

După pertractări, vaporul »Potemkin« a intrat în port și matrozii au fost debarcați pe useat. Ei au fost primiți cu mare însuflețire și bucurie de poporațiunea din Constanța, care a fost foarte mulțumită cu rezolvarea afacerii. Matrozii au predat și banii de pe vapor în sume de mai multe zeci de mii de ruble. Ei au fost ospătați de poporațiune.

Matrozii în România.

După debarcare matrozii în număr de preste 700 de inși au fost împărțiți în mai multe cete și au fost trimiși pe calea ferată prin orașele dunărene ale României. Deregătoriile au primit poruncă, să le stea în ajutor, ca se capete de lucru. Totodată li-s'au dat pașapoarte, stându-le în voie liberă a rămâne în România sau a se duce în alte țeri. Mai mulți din ei au spus, că se simt foarte bine pe pământul ospital și liber al României.

„Potemkin”.

Cu prilejul predării, matrozii au cerut, ca vaporul »Kneaz Potemkin« să și-l fie România sau să fie cufundat. Dar' la porunca înțeleptului rege al României, Carol, vaporul a fost dat înapoi Rusiei, împreună cu tot ce se afla pe el. Câteva vapoare rusești au venit la Constanța și au dus vaporul la Sebastopol.

Aci amintim, că torpilorul, care a însoțit pe »Potemkin« nu s'a predat. Matrozii de pe el, în număr de 26, au mers la Sebastopol, să ceară grație; ei însă au fost prinși cu toții.

Laudă României.

Regele și guvernul României a purces foarte corect în afacerea aceasta gingașă. România a mântuit viața la 700 de oameni, cari ar fi fost împușcați, dar' de avereza Rusiei, de vapor, nu s'a atins, ci l-a dat îndărăpt. Primministrul Cautacuzino a zis cătră corespondentul »Universului«, între altele următoarele:

»Noi n'am făcut altceva, decât am aplicat principiile riguroase ale umanității. România

FOITA.

Povestea cismarului.

S'au întemplat demult, foarte demult, când umbla Christos pe pământ, făcând minuni spre întoarcerea oamenilor, că s'a întâlnit cu un cismar.

— Ce umbli prietine? întrebă cismariul pe Christos, neștiind cine este.

Eu umblu fiule, a zis Christos, din sat în sat prin lume ca să fac oamenii fericiți.

— Nu mă vei lăsa rogute și pe mine ca să merg cu tine.

— Ba lăsa bucuros, numai să te porți omenește, să fi om adevărat.

Deci călătorind ei laolaltă ajunseră între doue sate și văzură în amândouă câte-o adunare mare de oameni.

— Pentru-ce se adună oare oamenii în satele acestea? întrebă cismarul.

Christos ca un Dumnezeu știind toate îi răspunde: într'unul s'au adunat oamenii la o înmormântare, în celalalt la o nuntă.

— Dute tu la mort, zise cismariul, eu voi merge la nuntă.

Așa s'au întemplat și cismariul pentru unele lucrări făcute la nuntă a căpătat un ban, iară Christos pentru-că a înviat mortul, căpăta o sută de bani. Cismariul se întoarce dela nuntă cu bucurie, și întâlnindu-se cu Christos își arată banul de departe, strigând: iată eu am căpătat un ban, dar' tu ce ai căpătat?

— Eu am căpătat mai mulți decât tine, și 'i-a arătat cismariului suta; acesta numai decât a aruncat banul într'ai lui Christos și zise: vom avea amândoi o comoară. Christos zîmbi și lăsa după voia cismarului, apoi merse amândoi mai departe până ce au ajuns pe o câmpie la un cioban.

— Să cumpărăm un miel dela ciobanul acesta, zise cismariul, căci eu sunt foarte flămând, apoi îl voi tăia eu și îl voi găti și ne vom sătura. Christos s'a învoit și cisma-

riul să apucă de lucru, dar' pe când ferbia melul, plumănil se ridicau tot deasupra, deș el le apăsa cu lingura. Văzând cismariul s'a mâniat, le-au scos și le-au mâncat, nespuind nimic lui Christos.

Dară când a pus cismariul mâncarea pe masă, Christos a întrebat că unde sunt plumănil?

— Nu a avut plumăni, răspunde cismarul.

— Nu se poate zise Christos, căci fără plumăni nu ar fi putut trăi melul.

Cismarul începe a se jura pe soare și pe lună, că melul acesta n'a avut plumăni. Christos zîmbi și îl lăsa iară în pace, știind că va veni vremea când el însuși va spune.

După aceea călătorind mai departe ajunseră iară între doue sate unde văzură mulțime mare de popor; într'un sat la înmormântare și într'altul la o nuntă. Acum cismarul năjduind că va căpăta și el o sută de bani, zise că va merge el la mort, însă a întrebat pe Christos că ce a făcut când a înviat mortul?

(Va urma.)

nu va fi nici-odată călăul nici unei puteri din lume. Suntem născuți în libertate și numai cu libertatea vom trăi și vom înainta.

În urma acestei purtări nobile și corecte după cum se scrie din București, guvernul român a primit laude și mai multe felicitări din străinătate.

Școalele române din Macedonia. După cercetările oficiale mai nouă în Macedonia au fost următoarele școale române: școale primare în 2903—1904 au fost 93, ear' secundare 4, anume un liceu, două școale comerciale și o preparandie de fete — laolaltă 97 școale, cu 1442 băieți și băiete și cu 220 profesori și învățători.

În urma drepturilor, ce au căpătat Macedo-Românii, școalele române de sigur se vor spori, cu toate opintirile Grecilor, de-a împedea pe Români în înaintare.

Procesele „Foi Poporului“. Tabla reg. din Cluj a adus judecată și în al doilea și al treilea proces al »Foi Poporului«, urcând pedepsele în bani. Suma la care e pedepsită »Foaia Poporului«, respective redactorul nostru, dl Silvestru Moldovan, în aceste trei procese, este de 440 de coroane.

DIN LUME.

Intre pace și războiu.

Din Londra se vestește, că tratările de pace între Rusia și Japonia durează și se vor slârși cu încheierea păcii. În același timp însă din Manguiria vin știri de războiu. Japonezii înaintează în toate pozițiile și se gată de atac, Totodată o oaste japoneză a debarcat în marea insulă Sachalin, fiitoare de Rusia, și au ocupat orașul Korzakovsk și alte puncte, după ce Rușii s'au retras. Japonezii vor cuprinde întreaga insulă.

Rescoalele în Rusia.

Rescoalele continuă în Rusia. În Moscva a fost ucis căpitanul orașului contele Șuvalov cu un glonț de revolver. Ucigașul e revoluționar. Acest nou omor politic a produs mare șaimă la curtea țarului. Rescoale și ucideri se mai semnaleză din Tiflis, Batum și Liebau. În acest din urmă loc s'au răsculat soldații. În Odessa asemenea continuă tulburările.

Știri mărunte.

Intre Franca și Germania s'a făcut înțelegere cu privire la Marocco; întregitatea țării e garantată.

Puterile vor adresa o proclamație rescuțitorilor din Creta, provocându-l să depună armele.

Insemnătatea școlii pentru poporul român.

Ori-ce lucru esistent își are scopul său și dela acesta depinde valoarea lui. Așa e și cu viața. Care este scopul vieții, cred că știe ori-și-cine, dacă se întreabă pentru ce muncește omul zi și noapte atât cu spiritul cât și cu brațul său. De sigur pentru a-și croi un traiu mulțumitor, o viață fericită. — Fericire însă simte el nu-

mai atunci, când și familia sa, deaproapele său, semenii săi, încă se pot bucura deopotrivă cu el de zile fără nor.

Dar' și fericirea este de multe feluri. Unii își află fericire în avere, în bogății mari, în ranguri, renume etc., pe când alții toate acestea le privesc de necesități imperative pentru existența lor, ear' adevărata fericire la astfel de oameni constă în luminarea minții lor, nobilitarea inimii, în valoarea și renumele cel bun, de care se pot bucura între ceilalți oameni.

Câtă mulțumire pe un om, când poate fi și spre folosul altuia! Și cu banul și cu capul se poată face bine. Spre a ne convinge despre aceasta, se luăm ca exemplu unul dintre cele mai simple cazuri și anume pe un astfel de om, care e și bogat și învățat. Oare cu care dintre aceste 2 comori poate face mai mult bine, cu banul sau cu capul? Un om sărac, pe cale de a muri de foame, îl roagă de o bucată de pâine sau de ceva parale. Ajutându-l, pentru un moment, îl scoate din mizerie. — Nu-i mai folositoare care o dojană, dacă o merită, sau un sfat bun, arătându-i căile, prin cari singur ar fi în stare să-și câștige cele de lipsă?

Vedem dară, că mai mult face capul, decât banul trecător. Un cap luminat, înzestrat cu cunoștințele necesare, e în stare să se conducă nu numai pe sine, dar' și pe alții.

E clar deci că mintea și învățătura sunt cu mult mai superioare unui om, decât o avere pe care fără de acestea calități spirituale, nu e în stare acel om, să-și agonisească, dar' avându-o deja, nici să-și păstreze. Tot folosul și toată mulțumirea ce ne-o aduce viața aceasta, sunt rezultate ale cunoștințelor noastre câștigate în decursul timpului.

Fiecare după-cum pricepe așa trăiește. Cu cât cineva are mai multă școală, mai multe cunoștințe, cu atât căile ce duc la fericirea lui sunt mai multe și mai ușoare.

Dar' însemnătatea școlii și învățătorei peste tot, ne-o arată mai evident scopul ei, care este luminarea minții și nobilitarea inimii. — Biserica ne nobilitează inima, adică ne face buni și drepti, ear' școala ne luminează mintea, ne face înțelepți. Biserica prin prețiosul său cuvânt evangelic ne învață să facem bine și acelora, ce nouă ne voiesc răul, pe când școala prin cunoștințele cele multe, frumoase și folositoare, ce ni-le dă, ne face circumspecți, așa ca inamicul nostru să nu fie în stare a ne face vre-un rău.

Deci capete luminate și bărbați învățați cât mai mulți ne trebuie nouă Românilor, cari prin renumele și valoarea ce-și-o câștigă înaintea celorlalte popoare mai culte decât noi să arate, că și Românul s'a deșteptat din somnul cel de moarte, că și Românul e conștiu de poziția s'a socială, de chemarea sa, de drepturile și datorințele sale, să arate, că și el pe basa culturii sale de acum cu drept cuvânt poate figura, ca popor demn în concertul celorlalte popoare civilizate.

E o necesitate a timpului de față, ba putem zice, că a sosit timpul, ca popoarele conlocuitoare să-și schimbe părerea aceea din trecut, ce-au avut-o despre bietul Român.

Oare nu lipsa totală de școale și instituțiuni culturale au dat naștere astorfel de păreri la adresa noastră??!! Ce e drept, trecutul nostru a fost atât de neguros și întunecat din cauza multelor și crudelor vijelii ce au dat preste capul nostru, așa încât era imposibil de a te putea ridica și înainta, deoarece tot minutul trebuia să-l folosești pentru apărarea vieții. Căci e știut că numai în timp de pace poate lucra cu spor atât plugul cât și peana.

Când ne-am putut noi bucura de timp liniștit, de când datează începutul nostru de nobilă origină română?! Care popor lăsat de Dumnezeu sub soare, a mai suferit atâtea calamități, atâtea năvăliri barbare, atâtea chinuri atât trupești cât și sufletești, ca bietul Român în decurs de 19 sute de ani?

Vedem dar', că cauza neuitatelor suferințe din trecut, a căror icoane zac și astăzi atât de sinistru pe tristele pagini ale istoriei, între altele a fost și neștiința Românului.

E timpul deci ca astăzi, când referințele sociale și etnice în care trăim, nu sunt tocmai atât de nefavorabile ca în trecut, să arătăm lumii că din trecut nu ne-a rămas decât trista amintire a nemiloaselor chinuri, ce le-au îndurat strămoșii noștri și ceea-ce nouă ne servește de învățătură; — să arătăm lumii, că din tristul trecut numai nobila noastră origine o mai păstrăm și că prezentul valorează acum, prezentul ne caracterizează. — Să arătăm lumii, că fala străbună acum își are baze solide în multele și prețioasele comori sufletești, bărbați distinși și instituțiuni culturale, de care dispunem!

Mai departe cunoscută e maxima: »Unde-i unul nu-i putere, unde-s doi puterea crește«. — Oare nu tot necesitatea învățătorei reese și din aceste cuvinte? Eu cred, că da; căci prostul cu cel cuminte nici când nu se poate uni și cu atât mai puțin prostul cu prost. — Cum se țină unul cu altul doi oameni cari nu se pricep, nu se înțeleg?!

Neunitatea deci încă a fost o cauză a negrului trecut al nostru, ba putem afirma cu toată tăria, că de această calamitate și astăzi suferă mult poporul nostru, începând dela clasele cele mai superioare până la masa poporului de rând.

De ce zice poetul: »Uniți se fim în cugete, uniți în simțăminte? De aceea fiind că s'a convins, că între Români nu există unire, legătură frățescă, bine știind, că o națiune numai atunci poate fi tare și mare, când toți sunt pentru unul și unul pentru toți. — Această frățietate numai școala e în stare să o sădească în singele nostru și anume școala națională-confesională, care pe toți ne crește cu iubire de român, în limba și religiunea noastră, în credință și datinele noastre strămoșești.

(Va urma.)

Andrei Ludu.

Neorânduială în tractul Branului.

Adevărul e cel mai vechiu, dar' pentru oameni e cel mai nou lucru. Și lucrurile noue nici odată nu prind ușor. Sînt în clar cu aceasta, dar' pe de o parte știind, că adevărul adevăr rămîne, ear' pe de alta împins de dorul de-a face părtași ai cunoașterii adevărului și pe alții, care sînt dispuși, m'am determinat a scoate aceasta mică recensie, spre a arăta cum stau lucrurile în tractul Branului cu privire la ficsarea ținerii esamenelor în parochii

Când scriu aceste rënduri nu sînt stăpînit de ură și de invidie, ci din contră o fac aceasta din iubire nefățărîtă și din atragere cătră tot ce e folositor binelui obștesc.

Spre a fi scurt, viu la obiect. Este vorba, că eșamenele publice din acest tract nu s'au fac la termene hotărîte, ci numai la voia întemplantării. Și despre însemnătatea esamenelor publice dela sate este aproape superflu a vorbi, știut fiind, că ele sînt rodul muncii unui întreg an al activității spirituale în școlile noastre populare, vîzându-se aici sporul făcut într'un an de zile cu elevii, destoinicia învățătorului și alte multe ce cad în cadrul educațiunii, ear' poporul doritor de învățură, cu mult neastempăr așteaptă aceasta dorită zi. Acest tract acum e administrat de părintele protopop Ioan Dan. Despre fixarea termenului de esamene nici vorbă nu poate fi, fiindcă total lipsește ordinea. Anul trecut după terminarea esamenului public din comuna bisericească Vâlcan, a trimis un om călare să anunțe învățătorului din Glimbav, că va veni să facă esamen, pregătirile să înțelege lipseau cu totul, ba ce e mai mult aceasta era într'o zi de lucru, când oamenii erau tuși cu toții la cîmp, și copii din întemplantare tocmai nu aveau prelegere, în scurt timp sosi și dl protopop la fața locului spunându-i învățătorului: »No dle învățător am venit să facem esamen«, dar' vorba era că cine? Oare și asta să fie înștiințare de esamen? Casul descris mai sus s'a întemplantat și în alte comune ale acestui tract. Cui îi bate cătuși de puțin pulsul pentru progresarea poporului nostru, acela îmi va da dreptul, când susțin că aceasta este una din cele mai esențiale iregularități. Cum vom putea aștepta dela cei mai inferiori ordine, regularitate și punctualitate, când cei mai superiori trec preste acestea fără nici o sfială? Este un lucru prea înțeleptesc, unde protopresbiterii tractuali înștiințează cel puțin cu 10 zile sau cu 2 săptămîni mai înainte pe învățători, putându-se astfel acomoda, ear' d-nii preoți publica credincioșilor în sf. biserică ziua fixată.

Nădăjduim deci, că în timpul cel mai apropiat se vor pune capăt acestor stări atât de triste.

Imparțiatul.

Din Indol.

În comuna fruntașă Indol, comit. (Turda Arieș) mai înainte de asta cu câțiva ani, erau oamenii foarte beutori, și beutura i-a făcut blăstemași bătăuși, ba s'au întemplantat și omoruri.

Venind în comuna aceasta M. On. D. vice-protopop George Suciș i-au mai luminat cu cuvîntul și cu fapta, dar' mai cu deosebire de când a venit aici tînărul preot Iuliu Suciș — au pus umăr la umăr și au făcut toate câte au putut, numai ca să poată abate poporul dela spurcatul vinars cel jidovesc.

Acești doi domni ca tată cu fiu au edificat o casă potrivită și foarte frumoasă în mijlocul comunei, unde au deschis o prăvălie și au adus un român acolo.

În postul sf. Paști au adunat tot poporul la un loc, arătînd cât de rău fac și să răcesc că beau vinars de cel puturos jidovesc. Și oamenii toți ca unul au depus jurămînt pe sf. evanghelie, că nu vor mai bea de loc, și nici preț de 1 ban nu vor cumpăra dela jidan. Jidanul acuma e silit să-și ia zdrențele în spate și să se ducă cum a venit. Ba jidanul a vrut să-și cumpere o grădină frumoasă acolo, dar' harnicul domn din prăvălie (numele nu 'l știu) i-a zădărnicit tîrgul și a cumpărat-o el. Baremi de-ar face toți preoții nostri așa, nu am duce atâtea lipsuri și nevoi.

Laudă li-se cuvine acestor onorați d-ni!

În comuna Filea-de-jos încă a făcut dl preot Găbudean așa, adevărat a jurat pe toți credincioșii să nu beie, și au ținut oamenii un jumătate an, dar' apoi mai târziu ear' au beut, căci notarul a fost una cu jidanul, și a zădărnicit planul dlui preot. Rușine să-i fie!

Ab. 6038.

Desvoltarea meseriilor în Toplița.

Drept întregire a raportului nostru despre ședința literară a 6-a »Reuniunii sodalilor români din Sibiu« dăm în cele următoare unele date din scrisoarea dlui I. Mazere, măcelar în Toplița, adresată presidentului Reuniunii dlui Vic. Tordășianu. Dl Mazere scrie:

Pentru ca se aflăm începutul clasei meseriașilor de aici din Toplița, nu e de lipsă ca să privim departe în trecut, căci acest început e aproape de zilele noastre și abia 15 ani ne despart de el.

Eu originar fiind din Brașov, am venit în anul 1890 ca vînzător de pește la Toplița, unde pe lângă toate șicanele ce am avut să le îndur din partea neguțătorilor de naționalitate străină, m'am așezat definitiv, și pe lângă vînzarea de pește, am început a face comerț cu lînă, piei și altele.

Dar' vîzînd că nici într'una din multele și fruntașele comune românești, aflătoare pe întinsa vale a Murășului, începînd dela Toplița și până pe la Reghinul-săsesc, nu se află nici barem un singur meseriaș român, pe când cel puțin 2—300 ar putea să trăiască cât de cinstit, m'am hotărît că din răspuneri să lucră și să întemeiez și în acest ținut o clasă mijlocie, clasa meseriașilor.

Începutul l'am făcut cu 3 băeți pe cari i-am trimis la Brașov; primul ca să învețe croitoria, al 2-lea zidăria și al 3-lea cojocăria.

În comuna Sermaș se afla pe atunci un măestru cojocar român, dl Valeriu Trif, care la sfatul meu a venit și s'a așezat în Toplița, luîndu-și și dînsul numai decît doi învățăcei, copii de român din sat.

Nu mult după aceasta vine și să așezează în Toplița un franzelar sas. Preoții nostri, pentru ca să-și spriginească, îi permit ca să facă prescuri pentru biserică, colaci și pomene pentru morți. Astfel îi mergea foarte bine așa că în scurt timp din banii câștigați își cumpără o casă cu o grădină frumoasă lângă drumul țerii, în centrul comunei.

Ajungînd dlui deasupra necazurilor, n'a mai voit să știe de binefacerile primite din partea dlor preoți ci a început a-și bate joc de ei, făcînd prescuri, colaci și pomene așa de rele încît omul nu era în stare să le consume. Interpelat fiind din partea preoților, le răspunde franc că nu sînt preoții mai mari domni decît el; cum le mîncă el și dlor le pot mîncă.

Jeluindu-mi-se d'nii preoți despre lucrul acesta, eu am buciumat în toată țeara, până ce am aflat în Cămpeni un franzelar român. Scriindu-i a și venit numai decît și s'a și așezat aici unde îi mergea foarte bine, așa că în curînd pe lângă băcănie și-a mai deschis și o prăvălie și astăzi cu ambele meserii îi merge foarte bine.

La un an după venirea franzelului român, sasul s'a vîzut silit să-și caute de drum.

Eu, pentru ca alții să ia pildă dela mine, pe lângă meseriile ce le-am avut, mi-am început și măcelăria care o am fost învățat în Brașov.

La început am fost avut multe lupte cu străinii de aceeaș meserie. Dar' dacă omul are purtări bune, minte ageră și e prompt în lucrările sale, D-zeu îi ajută și iasă deasupra necazurilor. Astăzi mulțumită Celui de Sus îmi merge binișor; dar' cu părere de rău trebuie să mărturisesc că mai mult sprijin îmi dau ovreii și maghiarii decît românii. Preoții români de loc nu mă spriginesc. Și din ce motiv? Numai și numai pentru-că lupt pentru popor și pentru mulți cari mă cunosc, cred că nici unul nu va nega că după putințele mele n'am făcut și nu fac și de present destul pentru popor și pentru sf. biserică.

Din puținul meu ce mi-a dat D-zeu, am dăruit până acuma — fie primit — la sf. biserică lucruri în preț de preste 200 cor. Asamenea au dăruit la sfatul meu și niște neamuri de ale mele din Brașov sfei biserici din Toplița lucruri în preț de preste 160 coroane.

Am aranjat petreceri populare, ale căror venite sau alăturat la spesele pentru ridicarea sfîntului altar.

Anul acesta încă am aranjat 2 petreceri populare adunîndu-se suma de 200 cor, la care mai alăturîndu-se încă 100 cor. sau adus pe sf. Paști un baldachin frumos.

Copii trimiși la meserii s'au dus cu bani colectați de mine, dela diferiți domni, între ei și de alte naționalități.

Cu prilejul sfințirii bisericii mi-am dat toată silința de s'au făcut I. P. S. Domn Archiepiscop și Metropolit Ioan Meștanu o primire, de care numai pe la Brașov s'a putut vedea.

Dar' pentru toate câte le-am făcut n'a zis nime nici batăr mulțamesc sau precum fac d'nii preoți cu alți donatori, că-i fac cunoscuți poporului în biserică; nici vorbă de aceasta. Însă D-zeu e sus și toate le vede.

Ioan Mazere
măestru măcelar și comerciant.

(Va urma.)

PARTEA ECONOMICĂ.

Nutrirea vitelor cu trifoiu verde.

Una dintre plantele cele mai însemnate pentru nutrirea vitelor, dintre plantele, cari putem zice, că a făcut o adevărată revoluțiune în sistemul economic de până acum: este fără îndoială trifoiul roșu.

Cultura trifoiului roșu nu este tocmai așa veche, ca a bucatelor bunăoară. Despre cultura lor mai sistematică abia se găsesc urme prin veacul al 16 lea, când au început a-l cultiva pe șesurile Germaniei și Lombardiei, de unde a trecut în Stiria. La noi în Ungaria de sigur, că de aci a fost adus cam pe la sfârșitul veacului al 18 lea. De aceea până astăzi pe unele locuri se mai chiamă »trifoiu de Stiria«.

Trifoiul este o plantă careia îi priiește cu deosebire în pământurile mai umede. El însă vegetează și în pământurile mai săci și sărace, dar nu poate da roduri îmbelșugate. Trifoiul crește și se desvoaltă dintr'o sămânță foarte măruntă. De aceea și pământul, în care se cultivă el, trebuie să fie bine pregătit, căci la din contra nu isbutește. Pentru-ca tinera plantă să fie oare-cum mai la adăpost, până când se întărește, trebuie sămănată totdeauna cu o plantă umbritoare.

Sămănatul trifoiului se poate face preste vară ori-și-când, mai bun e însă sămănatul de primă-vară, când adecă pământul conține în sine mai multă umezală. Trifoiul vegetează în pământul sămănat de regulă câte trei ani. În anul prim arare-ori dă roduri îmbelșugate. De aceea în unele economii în anul dintâiu se paște cu vitele mai mari și numai în anul al doilea se cosește.

Atât la pășunatul vitelor pe trifoiști, cât și la cositul trifoiului verde, apoi la nutrirea vitelor cu acela, economul trebuie se bage de seamă la anumite reguli, fără ținerea cărora nu

se poate ajunge scopul dorit, ba une ori poate să 'i-se întempe chiar și oare care daună.

Dacă economul scoate vitele la pășune pe trifoiște, se nu le scoată nici-odată până când încă este rouă pe trifoiu, sau când pământul în urma unor ploii de mai înainte este prea umed, căci în asemenea casuri se calcă și nimicesc o mulțime de fire fragede de trifoiu. Vitele trebuie scoase deci la trifoiu, când atât iarba, cât și pământul sânt pe deplin uscate.

Nici odată se nu se scoată vitele prea flămânde la pășunatul de trifoiu, căci în asemenea casuri mănăcă prea lacome și astfel odată se pot umfla, de oare-ce cum e trifoiul prea mustos, produce mai multă abureală în stomac, ca celelalte ierburi. Abureala numită se desvoaltă foarte repede la căldura dinlăuntru și astfel apoi se silește a cuprinde tot mai mult loc, umflând mereu stomacul, care în cele din urmă apoi trebuie se crepe.

Vitele scoase la pășunat pe trifoiști se nu se lase timp prea îndelungat pe acelea, ci numai atâta până când vedem, că se satură. Atunci le scoatem apoi pe un pășunat de ierburi ca să se odichnească și se rumege. A lăsa vitele tot pe trifoiște de dimineața până seara, nu e cu scop: deoparte pentru că pot să mănăcă prea mult, de altă parte pentru că se prea îmbalegă și calcă pământul.

Pășunatul trifoiștilor trebuie să se facă numai cu vite mai mari, precum sânt vitele cornute bovine. A paște trifoiștile cu oi și porci, ar însemna a le nimici cu desevârșire, de oare-ce cele dintâiu le rup chiar din fața pământului, așa că în cele din urmă trebuie să se uște cu desevârșire, ear' porcii le scot chiar și rădăcinile. Din cauza aceasta apoi trifoiul roșu nici nu se poate cultiva cu succes în câmpurile necomasate, ci numai în cele comasate, unde în decursul anului întreg este apărat de astfel de vite, cari îi pot face stricăciune.

(Va urma.)

Ioan Georgescu.

Un izvor sigur de înavuțire

sau
Stupăritul.

de
George Maican, învățător.
(Urmare).

Pentru a prinde roii așezați pe virful pomilor, ori și pe altceva sus, luăm o prăjină (paliță) nu prea groasă dar lungă. Virful paliței îl crestăm în două, de așa că în crestătură se putem așeza cu un cuiu o rotiță (ca cele dela răsboiu pe care umblă ițele) iar pe rotiță se poată umbla o sforicică de care acățăm coșnița de gură. Punem palița sub crânguță, tragem apoi de sfoară și când coșnița a ajuns cu gura sub crânguță, smucim repede isbind crânguța, albinele cad toate în ea și noi numai decat slobozim coșnița cu ele jos, o luăm frumos și întorcându-o cu gura în jos o așezăm cum s'a spus.

De cumva e pus roiul pe o creangă în putere, ori pe altceva, ce nu se poate scutura în felul descris, în asemenea cas legăm coșnița de virf și punând palița la locul cu roiul, o întocmim ca să stea cu gura deasupra roiului. Roiul se va trage singur în coșniță, când apoi slobozind coșnița jos o așezăm încetinel cum trebuie,

Cu mult mai ușor e a-ți pregăti din vreme câteva coșnițe, pe care acățându-le în apropierea stupinei pe vremea roiului, roiul se va băga deadreptul în vre-una din ele, scăpându-te astfel de osteneală.

Dar și mai bine îți va veni deprinzându-te a face roi măiestriți, adecă fără a lăsa să roiască afară.

Semnul după care poți cunoaște că cutare stup roiește curând e vrajba aceea între matce, cum am spus și mai înainte. Băgând de seamă că într'un stup se petrece aceea vrajba, ca mâne dimineața te apucă și după-ce ți-ai pregătit o coșniță bine, iei stupul ce e gata de roit dela locul lui, îl întorci cu gura în sus, așezându-l lângă ceva ca să nu cadă și peste el acum așezi frumos coșnița în care voești să scoți roiul. Infășuri bine pe unde se împreună coșnițele cu o pânzătură, de așa ca să

VESELIA.

— Foita glumeată a »Foi Poporului«. —

Croitorul Săcuiului.

— Anecdota populară. —

Un Săcuiu din Săcuime
Chipeș și fălos,
Uns pe la mustețe
Cu clisă, din gros,
Împecat cu foamea,
De mâncări și vin
Să ducea odată
Cătr'un sat vecin
Ei dar' vezi așa 'mbuibat
Îi greu și îi cu povară
Și chiar în zi de vară,
Căci setea nemiloasă
Năpraznic te cuprinde,
Năpraznic te sfârșește,
Peptul ți-l aprinde.

Insă bunul Dumnezeu
Ce toată lumea-adapă,

Nu lasă pe om să moară
In cale, fără de apă,
Căci iată — nu departe 'n cale
'Naintea sa zărește
Curgând o vale cu apă
Limpede și rece.
S'apropie și potolește
Văpaia arzătoare
Când apoi să plece — iată
O spaimă îngrozitoare.
Un rac — eșea din gărlă
La mal pe iarba verde
Săcuiu se 'nspăimântă
Firea toată își perde.
„Ce să fie?” zise 'n sine
„Fi-va om, sau dobitoc?”
„Are foarfeci lungi ca „szabó“
„Mă privește, stă pe loc.
„S'apoi uite, bată-l pozna
„Este negru ca un drac,
„Haină neagră pe el poartă,
Paremi-să de nu frac
„Cin' să fie? — ce să fie?
„Ori nu-ți Iosca „szabo“ nost?..

„Iosca-ți — Iosca-ți, vezi că-ți Iosca
„Căci doar și el negru fost...
Și săcuiu cel cuminte,
Priceput și știitor
Din rac face croitor
Meșter bun în satul lor
Insă una — și chiar asta —
Nici decum n'o pricepea...
„Hm! — opt lăbuțe! — zise el
„Doară Iosca opt n'avea!?”
„S'apoi uite ce micuțu-ți,
„Iosca zău oare să fie?”
Să gândește, răsăndește.
Și de-odată — hop — că știe:
„Are Iosca opt lăbuțe?
„E ușor de explicat,
„El căzut în apa gârlei
„Și acolo s'a necat.
„Ear' acolo, ca tot plante
„Prinse și el rădăcine,
„S'a 'nmulțit a lui lăbuțe,
S'a 'mulțit așa de bine.
„Și de-ți micuț acum Iosca?
„Ear nu-ți lucru de mirare

nu iasă albinele, dar aer se poată intra la ele. Batem apoi cu palmele coșnița cu stupul începând de jos în sus, întâi mai încet, după aceea tot mai tare,

În felul acesta albinele încep a se trage în coșnița cea goală dinpreună și cu matca, așa că mult un ceas lucrul e gata. Să întemplă însă de multe ori că matca nu se suie în coșnița cea de sus, ci numai albinele singure. În astfelu de cazuri tot lucrul e zădarnic, de aceea ca să ne încredințăm că în adevăr e și matcă cu albinele, luăm coșnița de deasupra cu roiul și după ce stropim albinele cu puțină apă, o scuturăm pe o pânzătură anume întinsă jos și pe care avem pusă o altă coșniță goală, bine pregătită și de așa ca să poată intra albinele pe sub ea.

Albinele se vor trage înspre coșniță, iar noi urmărindu-le bine cu ochii, vom vedea de e și matca cu ele sau ba. Fiind matca, roiul maestrul e gata și îl punem în locul coșniței din care l'am fost făcut, iar pe aceasta o punem la alt loc.

În tot timpul cât ține facerea roiului maestrul în locul coșniței din care îl scoatem, punem altă goală spre a se aduna în ea albinele, cari vin din câmp, pe cari la urmă scuturându-le lângă coșnița cu roiul, singure vor intra la roi.

Că e matcă sau ba cu roiul, se poate afla și mai lesne, ținând coșnița cu roiul cu gura în jos, deasupra unei pânzături de culoare neagră și observând puncte albe pe pânzătură e semn că e matcă, căci acele ouăle ei. În cas că nu e matcă, facem din nou tot lucrul așa precum s'a spus. Așa se fac roii maestrul în coșnițele ordinare, în cele mobile însă se face și mai ușor.

Anume în coșnița goală în care voim să punem roiul, așezăm chiar în locul dintăiu, din rëndul de rame din jos, dela urdiniș o ramă cu fagur gol însă cu căsulii numai de lucrătoare. În rëndul al doilea de rame, peste fagurul gol așezăm unul cu miere. După ce am făcut acest lucru, căutăm matca, spre care scop luăm rënd pe rënd toate ramele din stupul din care facem roiul și aflându-o o punem cu rama pe

al cărui fagur e ea, lângă fagurul cel gol din coșnița unde punem roiul. Mai punem încă rame goale, ca în amândouă rëndurile să fie 6—8. Ramele le facem însă în partea de sus începuturi de ceară, pentru a înlesni astfelu albinelor facerea fagurilor. Făcând și acest lucru, măturăm încetinel albinele de pe vre-o doi faguri dela stupul bătrân în coșnița cu roiul, iar fagurii apoi îi punem unde au fost la locul lor. Închidem ușile la amândouă coșnițele, așezăm pe cea cu roiul în locul celei din care l'am făcut și pe aceea o așezăm la alt loc.

Prin aceasta procedură facem, ca albinile din stupul bătrân, să vină toate în coșnița cu roiul făcându-l puternic, ear' în el rămânând pui și albinele tinere, aceștia în curând cresc înpopulând stupul din nou. (Va urma.)

Intrunirea agricolă din Dobârca.

Mare bucurie ne-a cuprins pe noi dobârcanii aflând, că »domnii dela agricolă« vor veni Duminecă la 2 Iulie n. în comuna noastră la o întrunire agricolă. Dacă mare a fost a noastră bucurie la sosirea »domnilor noștri«, cu atât mai mare le-a fost, a trebuit să le fie întristarea conlocuitorilor noștri Sași, cari de aci înainte nu se mai pot mândri, că numai »domnii lor« îi caută până și de 2-ori pe an, că acum ne-am avut și noi pe »domnii noștri«, cari pentru noi au venit, pentru noi au asodat și cu noi au stat de vorbă, și ne-au dat povețe pe cari dacă le vom urma, binecuvântare va intra în gospodăria noastră.

Oaspeții noștri din acest privilegiu au fost între alții: vice-presidentul Reuniunii dl I. Chirca, membrii din comitet Petru Draghitsu, Romul Simu și secretarul Vic. Tordășianu, ear' din Mercurea dl protopop Păcurar, directorul de bancă D. Vulc, avocatul Dr. Ghiță Măcelar, cancelistul Blaga, măcelarul G. Muntean, propr. Albu, învățătorul Vasile Greavu din Gârbova, învățătorul Nic. Iosif din Aciliu și alții.

Intrunirea s'a ținut în sala mare a noului edificiu școlar, zidit pe bani că-

știgați prin înțelepciunea dlui P. Draghitsu, pe când era prim pretorul cercului Mercurea și a decurs astfel :

La orele 11¹/₂ a. m. vice-presidentul deschide întrunirea prin o vorbire instructivă, în care arată cum ar trebui purtată economia preste tot în ziua de astăzi, ca să se renteze și în deosebi arată ce ar trebui să întreprindă populațiunea noastră din Dobârca, pentru-ca conform împrejurărilor locale să poată progresa în cele economice. S'a întreținut mai pe larg asupra cultivei pomilor în grădini și livezi, urtând cu numeroase argumente puternice cum și-ar pute îmbunătăți locuitorii acestei comune starea lor actuală.

A vorbit apoi dl Nicolae Iosif despre cultura vitelor. Ca și tema despre pomărit, așa și aceasta a fost de actualitate, de oare-ce viile comunei de vre-o 10 ani sânt atacate de filoxeră și în chipul acesta isvorul principal de câștig al locuitorilor este aproape secăt. Ca unul ce a luat parte la un curs de viierit al statului, dl Iosif stăpânește pe deplin materialul, ce a avut de tractat și de aceea conferința a avut un efect foarte mulțumitor asupra celor prezenți.

Precum află dl Iosif își va continua câștigarea cunoștințelor din viierit la un nou curs, ce se va ținea în toamnă. Reuniunea agricolă îi îmbiase anume din fondul dlui Iosif un modest ajutor bănesc creat de secretarul Tordășianu pentru viierit la cursul de viierit din Aiud, și speranță avem, ea va mai aduce jertfe în aceasta cauză, dat fiind că dl Iosif s'a dovedit un și bun și practic și poporal prelegător din viierit. La dreptul vorbind rar o conferință mai acomodată pentru cultivătorii de vii, ca a dlui Iosif.

Al 3 lea prelegător, dl Simu binecunoscut obstei noastre și ca vorbitor poporal și ca autor, ne-a adăncit prin o vorbire înțeleaptă și poporală în cultura albinelor, acest nescat și bogat isvor de câștig pentru fiecare econom.

Cum acești 3 vorbitori ne-au arătat nouă căi și mijloace de introdus în economia noastră, secretarul Reuniunii dl Vic. Tordășianu a ținut se ne spună, că pentru a ajunge cu mai multă în-

„Căci la fund, în apa rece,
„Nu putu să crească mare
„Ba 'l chiar laud că-i cuminte
»Nici în apă n'a dormit
„Cum fac meșterii lenoși
„Ci mereu a tot croit
„Celor broaște de prin lac
„Mai ismene, mai nădragi
„La cele mici înguste,
„La cele mari mai largi“
Mai vorbind el una alta,
Cam așa în felul său;
Eară îi vine ceva 'n minte
— „Zău că-i bun ăst planul meu“.
Zise plin de bucurie
Și îndată de mijloc
Prinde racul — oameni buni,
Și îl vîră 'n sîn de loc
Însă racul e tot rac
Cu foarfeci lungi, care pișcă.
Ajuns în sîn el n'are loc
Ci mereu se 'nvêrte, mișcă.
„Vai teremtete moi ție“.
Sbiară omul ca 'mpușcat

„Lasă-'mi Iosca pelea 'n pace
„Nu te face blăstemat“...
„Teremtete“ sbeară iară
„Ce 'ți-e Iosca? ai prostit?
„Lasă pelea mei în pace
„Că nu-'i postav de croit“.

A. Tutor.

Poesii populare.

Din Pintic.

Culese de Ioan Luca a Fătului

Frunză verde scânteiuță
Frumoasă-i a mea mândruță
Că ea când se rumenește
Cu nime nu vorovește
Numai stă să socotește
Cătră mândru ei grăește:
— Foaie verde, iarbă rară
Vino tu bade pe seară
Și să-mi spui tu drept și bine
Ți-te mândru de mine?
— Foaie verde de banat

Să-ți spui drept și-adevărat
Că de tin' nu m'am lăsat
Dar' tu mândră ești mândruță
Că nu ești sara 'n uliță
Numa 'n laibăr și cătrință.

Sloboz Doamne-oțir de vînt
Să mă duc unde am pus gând
Pe hudă, pe hudicioară
Pân' la mândra la uscioară
Și acolo în loc voi sta
Și voi prinde-a blăstema
Mândră mândruleana mea
Ardă cămașa pe tine
Cum arde inima 'n mine
Ea din graiu așa grăia:
— Nu mă bade blăstema
Că și eu te-oi blăstema
Ca să-ți ardă cămașa
Cum îmi arde inima
Să-ți ardă sumanul tîu
Cum arde sufletul meu
Și să-ți ardă numai-un clin
Cum 'mi-o ars doi ani deplin.

mesire la mijloacele indicate, este neapărat să ne întovărășim, să punem umăr la umăr și îndeosebi să ne alcătuim o astfel de însoțire, care să ne sară într'ajutor atunci când avem trebuință, să ne dea ajutorul în măsura în care avem lipsă de el și toate acestea cu puțină cheltuială. De mare preț pentru noi ar fi o însoțire de credit sătească, sistem Raiffeisen, alcătuită de noi și condusă de noi înșine.

Toate 4 conferențele au fost ascultate cu mult interes, luând parte la discușiunile ce au urmat și dând povețe folositoare dl protopretor și membru în comitetul Reuniunii Petru Drăghitș și dl protopresbiter Păcurariu.

Avem nădejde, că ideile sămănate de conferențari au prins în pământ bun și astfel vor răsări, crește și aduce rod, cu atât mai mult, că poporului i-s'au distribuit și numeroase cărți din editura Reuniunii, cum și o coșniță mobilă de stupi împreună cu toate recușitele neapărat necesare.

S'au înscris 10 membri noi, cari împreună cu conducătorii lor, dd. preot Ivan, învățătorul Ivan, fruntșul Nedela etc., s'au angajat a stărui pentru realizarea celor propoveduite, anume: înființând o însoțire de credit sătească sistem Raiffeisen, o pepinieră pentru cultura viței americane și altoirea ei, o școală de pomi, etc.

După sfârșirea afacerilor oficiale o parte a celor prezenți la întrunire au fost primiți și tractați în spitala casă a dlui Nedela.

De încheiere amintesc, că oaspeții nostri la sosire au fost binevențați de harnicul învățător N. Ivan, ear' mulțumita pentru ostenele le-a adus protopresbiterul Păcurar, care ne-a dorit tuturora o la revedere cu bine la espoșiția de poame din Mercurea.

Acelaș »eu«.

Reuniunea

învățătorilor români uniți din arhidieceasă.

De lângă Murș, Iunie 1905.

Comitetul redacțional nu înțelege însă petru ce din unele despărțeminte nu i-se trimite nici barem un raport simplu pentru

organul reuniunii, deși redacțiunea față de tot ce i-s'a trimis a fost totdeauna cu toată bunăvoința și prevenirea posibilă.

Peste vacanța cea mare de vară revista n'a apărut din cauze financiare, ear de altă parte fiind-că după o experiență de 6 ani, peste vacanțe se pierd mai mulți numeri din cauză că mulți dintre învățători își schimbă locuința.

Despre partea financiară amintește comitetul redacțional următoarele: Numărul abonațiilor a crescut puțin, ear' numărul restanțierilor este aproape tot cel vechiu. Intre sprijinitorii organului reuniunii noastre și în anul expirat este a-se înregistra la locul prim: »Administrațiunea fondului școalelor gr.-cat. din Năsăud«, care abonează foaia pentru 36 școale. Foaia se tipărește în total în 800 exemplare. Din acestea se espedează în afară 594 exemplare; celelalte se împart în Blaj în loc, parte gratuit, parte ca exemplare de onoare, colaboratorilor foaie, ear elevilor institutelor pedagogice li-se dă cu prețul redus de 3 cor.

Din abonamente curente și restante în decursul anului 1904, respective dela 8 Nov. 1903 până la 20 Oct. 1904, au intrat cu totul coroane 1150-99. Aprobând adunarea generală o anticipație de 1000 cor., foaia a avut un venit de 2150-99 cor., ear speșele s'au urcat la 3739-10 b., prin urmare redacțiunea a încheiat anul cu un rest pasiv de 1589 cor. 11 bani.

Din cauză, că abonamentele incurg foarte neregulat, redacțiunea și administrațiunea adeseori au fost silite să împrumute banii de lipsă pentru acoperirea speșelor de expediție, corectare și edare.

Administrațiunea și-a îndeplinit datoriința sa, rugând și provocând pe toți restanțierii prin carte postale, ca să-și achite abonamentul și cu tote acestea, precum arată consemnarea abonațiilor, foaia are cu 20 Oct. 1904 o pretenșiune restanță la abonați de 7544 cor.

Datoria foaiei la fondul reuniunii învățătorilor a crescut cu 1000 cor., prin urmare toată datoria foaiei este cu ziua numită de 4380 cor.

Cu toate acestea, fiind-că mulți dintre abonații vechi și-au achitat întreg abonamentul restant, comitetul redacțional sperează, că pe rând, deacă nu toți, cel puțin în mare parte își vor achita datoria față de foaie, respective față de reuniunea, din al cărei fond s'a susținut și până acum.

Comitetul redacțional sperează însă, că cel puțin în viitorul cel mai apropiat va fi în plăcută poziție de a restitui fondului reuniunii suma, ce i-a împrumutat, ear dela adunarea generală cere, ca suma de 1589 cor. 11 bani, ce s'a cheltuit dela sine, să i-se restituie.

»Murșanul«.

Ulise, viteazul din Ithaca.

Povestire istorică de Silvestru Moldovan.

(Urmare și fine).

Penelope avea o grămadă de pețitori, cari zilnic se adunau în palatul lui Ulise și benchetuiau, prădând din averea lui Ulise. Și nu avea cine să-i oprească. Singur Telemach îi mai obrăzea, dar' cum să răsbească un om cu atâția mișei? Ba încă ce e mai mult, blăstămații de pețitori hotărâră să ucidă pe bietul Telemach, ca să nu mai aibă de cine să se teamă. Dar zeii nu le-au ajutat, căci cu sosirea lui Ulise lucrurile se schimbă. El, ca să nu fie cunoscut, se îmbracă în haine de cerșitor și se duse întâiu la sluga credincioasă Eumeu, care grijia la țară de gospodărie și de ciurda de porci. Eumeu nu-l cunoscă și îi povestă cele ce se petreceau în casa lui: cum credincioasa Penelope nu se putea mântui de droia de pețitori, cari îi secau fără rașine avutul.

Telemach era tocmai dus de-acasă; plecase la Sparta și în alte părți ale Greciei, doară doară va auzi ceva despre tatăl său, ori îi va da de urmă undeva. După ce Telemach se întoarse acasă, Ulise se întâlni cu el la sluga credincioasă, unde se adăpostise, și aici i-se făcă cunoscut, că e tatăl său. Apoi Ulise merse la palat, tot ca cerșitor și află droia de pețitori benchetuind. Unii din ei își bătură joc de el, ba îl bajocoriră și unii din slugi și slujnice, că rogu-vă chiar și câțiva din aceștia să dădură pe partea pețitorilor.

„Cerșitorul“ spuse Penelopei, că vine din Creta, unde a văzut mai de mult pe Ulise și îi prooci că va scăpa în curând de pețitorii obraznici. Penelope nu crezută în prorocie și îi spuse, că pentru de-a mai amăgi pe pețitori le-a promis, că se va mărita după acela din ei, care va putea încorda arcul lui Ulise și va nimeri ținta cu săgeata.

A doua zi se și făcă proba. Penelope aduse arcul, dar' nici unul din pețitori nu-l pută încorda, că mă rog, nici unul din ei nu se putea măsura la putere și destoinicie cu viteazul Ulise. „Cerșitorul“ încă încercă și numai decât încordă arcul și lovi ținta, totodată se arătă la mai mulți, că cine este. Atunci apoi se începă lupta cu pețitorii. Ulise ajutat de Telemach și de mai mulți credincioși învinse pe pețitori, cari parte fură uciși, parte alungați și așa palatul curățit de ei.

Penelopei nu-i vinea să creadă, că iubitul ei soț, pe care l-a așteptat cu credință, s'a întors acasă și numai atunci se încredință pe deplin, că streinul cerșitor e în adevăr Ulise, când acesta îi spuse o taină din tinerețe, despre care, afară de ei doi și de zeii nemuritori, nu avea cunoștință nici un pământean.

Așa se sfârșiră rătăcirile și suferințele lui Ulise și el își ocupă de nou scaunul domniei, stăpânind frumoasa Ithaca până la adânci bătrânețe.

Și-i gata și povestirea mea, pe care v'as-a spus-o așa.

Măi bădiță buze moi
Ce nu vii sara la noi?
Vino bade Joi seara
C'atunci îi dulce gura
Ear' nu veni cu soție
C'atuncia nu ții-o da ție
Nu-ți aduce soția
Că nici tu nu-i căpeta,
Foaie verde bob năuc
Zicu-mi fetele că-s mut
Pentru-ce nu le sărut
Frunză verde de sălate
Dracu le poate pe toate
Trei și patru mi-s bugăte.

Cătu-i lumea și țara
Nu-i om frumos ca badea
Când îmi vine badea 'n gând
Mes la poartă să mă uit
Și mă uit în sus și 'n jos
Să mai dau de-un om frumos
Precum bădița 'mi-o fost
Dar' da geaba m'am uitat
Om ca badea n'am aflat.

Asară și-alaltă sară
N'ai eșit mândruță afară.
N'am eșit că n'am putut
M'a pus maica la cernut
Și 'mi-a dat o sită rară
Să nu ies sara pe-afară,
Și 'mi-a dat o sită deasă
Să nu ies sara din casă
Când era la sărutat
Mă pusei la frământat
Când era să-mi stîmpăr dorul
Mă pusei să ard cuptorul.

Cântă cucu și-o merluță
Ce ne-om face noi mândruță
Neam iubi nu ne putem
Ne-am lăsa nu ne 'ndurăm
Mori mândro să mor și eu
Să ne facă un copârșeu
Copârșeu de scânduri noi
Să ne 'ngroape pe amândoi
Să se mire și lumea
Ce plătește dragostea.

Știri econ., comerc., jurid., industr.

Tipografie nouă românească a deschis în Oradea-mare dl George Magyar, cu numirea de »Patria«, în care se execută tot felul de lucrări tipografice. Tipografia »Patria« se află în strada Teleky, nr. 12.

Petroleul în România. În anii din urmă comerțul petrolului în România a luat avânt mare. Pământul României e bogat în izvoare de păcură cu deosebire în 2 lucruri: în județele Vâlcea (Govora) și Neamțu (Varaticu.) Producția anuală trece peste 300 mii de tone. Petrolul român se exportă cu deosebire în Austro-Ungaria, Turcia, Bulgaria, Germania și Italia.

Boala de porci — după cum scrie »Libertatea« — a izbucnit de nou în Orăștie, și jur. Din săptămâna trecută începând, tîrgul de porci la Orăștie e oprit. Nici ciurda nu mai iasă la pășune.

Sămănăturile. După rapoartele sosite la ministerul de agricultură, sămănăturile cu 1 Iulie n. c. sunt preste tot în stare bună, mulțumitoare. Cu deosebire e în stare bună secara și cucuruzul. Grâul în unele părți are grăunțe mici; roada orzului e mijlocie. Cartofii promit roadă bogată, asemenea și viile.

Esposiție agronomică. Reuniunea agricolă regnicolară, împreună cu Reuniunea agricolă ardeleană și cu Reuniunea agricolă din comitatul Albei inf. aranjează în 30 Septembrie și 1 și 2 Oct. c. o esposiție agricolă în Aiud. Până acum s'au înștiințat foarte mulți participanți. Terminul de înștiințare este 10 August c.

Dare de seamă și mulțumita publică.

Din Rusilor.

Pentru zidirea unei noue biserici gr.-or. în Rusciori (rotopp. Sibiiului, în locul celei necorespunzătoare de azi la o colectă făcută de Ioan Ghișoiu, Michail și Ioan Vălean din Cristian (l. Sibiiu) au binevoit a contribui următorii creștini aflători în America-de-Nord (Salem-Ohio):

Ioan Ghișoi, 2 dolari, Michail Vălean, 2 dol., Ioan Vălean, 1 dol., Ioan Manciu, 2 dol., Martin Hoprich, 25 cenți, toți din Cristian; Ioan Lungu, 59 cenți, Bogaciu; Andrei Flueraș și Neta Petru câte 50 cenți, Cergăul-mic; Achim Vlad, 20 cenți, Bogaciu; Vicențiu Zăgon, 20 cenți, Nicolae Jiga, 25 cenți, Romul Taffan, 50 cenți, toți din Beclean (Făgăraș); George Prodan, Serafin Oana câte 20 cenți, Rosalim Axente, 50 cenți, Miron Manciu, Andrei Axinte, câte 25 cenți, Moise Crețu, 20 cenți, Petru Oana, Magdalena. P. Oana, Sofron Bomla, Ambrosie Oana, câte 25 cenți, toți din Părău (comit. Făgăraș) Moise Pandrea, Achim Pandrea, George Pandrea, Ioan Bodgeiu, Dionisie Stanciu, Anghel Măieran, Constantin Stefan, toți din Feleag câte 25 cenți; Martin Sutoris, 20 cenți, Urvegen; Nic. Boer 25 cenți, Cartal (Dobrogea); Nic. Oțetea, 25 cenți, Zoltan; Nicolae Precup Bogdan, 50 cenți, Octavian Dobrin. George Toma Boer, Vas. Stoica, Siche V. Manoilă Sărbu, câte 25 c., George I. Vas și Vasile G. Vasu, câte 15 cenți, toți din Arpașul-interior; Nic. Armean,

Augustin Savu și Savu, câte 10 cenți, toți din Pianul-interior; George Tanasiu 25 c. Ohreda; (Macedonia), Iacob Urdea, 50 cenți și Miron Oancea, 25 cenți, ambii din Grid (comit. Făgăraș); H. Stetan, 25 cenți, Struguri; Nicolae Streza, 25 cenți, Dridif; Simion Bucșa, 25 cenți, Seliște; Iosif Giurca, 25 cenți, Toma Cucu, 50 cenți, Roșia-săsească; Petru Pinte, Ioan Mihiu, Petru Mihiu, Petru Macriș, Ioan Ioan P. Macriș și Petru P. Benchin toți din Cornățel câte 25 cenți; Ioan Naicu, M. cu, și Nicolae Naicu, câte 25 cenți; Victor Radu, 50 cenți, toți din Agnita; Mellinger Mari, Nagy Tarno, 35 cenți; Ioan Motronia, 1 dolar, Poplaca; Toma Cloțan, 25 cenți, Noul-săsesc; Andrei Frecu, 25 cenți, Noul-român; Ioan Popimoise, 50 cenți, Colun; Nicu Țiglar 50 cenți, Țichindeal; Nicolae Seleușan, 25 cenți, Sighișoara; Chirion Benda și Simion Stănuț, câte 25 cenți, Săsăuș; Todor Deac, Zacharie Mihaiu, Ilie Dicu și Stefan Mitria, câte 25 cenți toți din Hețur-rom; Petru Comșa, 20 cenți, Dănilă Rosiovet și Ioan Ciovică, câte 25 cenți, Fofeldea; Petru Vichia, 25 cenți, Găinar; Achim Fătu, 25 cenți, Cașolț; Ilie Florea, 25 cenți, Noul-român; Ioan Sinu 25 c., Bradu; Nechită Lăluț, Beșimbac 25 c. Simion Schrom 50 cenți, Zlagna; Nicolae Hoția 50 cenți, Ioan Hoția și Ioan Bănciu, toți din Zladna câte 25 cenți; V. salom Popa, 25 cenți, Daia-română; Ioan Muntean, 25 cenți din Roșia, și Chentz Susa, 50 cenți.

Duminecă în 2 Apr. n. c. părintele Nic. Șurean a ținut o liturghie pentru toți dăruitorii, ear' după sfârșitul serviciului divin ține o frumoasă predică și dă cetire listei dăruitorilor înaintea poporenilor, spunându între altele că Românul fie ori-și-unde își iubește țeara, neamul, biserica și școala, dovadă este și suma aceasta pentru biserica noastră foarte mulțumitoare și arată suma de 150 coroane sosită. Indeamnă mai departe pe parocheni ca și ei să se nizuiască și cu drag umăr la umăr să lucre cu toții pentru edificarea unei noue biserici, să fie și biserica amăsurat edificiului școlar finit în anul 1901. Poporul adunat în mica bisericuță cu lacrimi în ochi le aduce mulțumită dăruitorilor, cari au părăsit vetrele lor și duși preste mare, din obolul lor au binevoit a dăru și pentru mica noastră parochie constătătoare din vre-o 30 familii.

Și pe aceasta cale venim a le aduce cea mai profundă a noastră mulțumită. D-nul Ceresc se-și reverse mila sa, se-și poată ajunge scopul dorit și în pace și sănătate se se reîntoarcă earăși la sălașele lor.

Ruscior, 3 Aprilie 1905.

Nicolae Șurean, par. Alexandru Bêrsan, inv. Vasile Apoizan, episcop.

CRONICĂ.

La școala superioară de industrie pentru fete din Cluj au absolvat în anul aceste și două românce cu eminentă, d-șoarele Melania Moldovan din Turda și Mărioara Muntean din Ocna-Sibiiului.

Advocat nou. Dl Dr. Nicolae Schiau aduce la cunoștință, că și-a deschis cancelaria advocațională în Mercurea. Atragem luarea aminte asupra noului avocat.

Comandant nou. De comandant nou al corpului XII. de armată (Ardeal), cu rezidența în Sibiiu a fost numit vicecolonelul Iosif Gaudernak, inspectorul husarilor honvezești. Gaudernak s'a născut la 1845 în Boemia.

Înștiințare. Se comunică, spre orientare, că societatea pentru fone de teatru român, a cumpărat manuscriptul cu opereta »Craiu nou« de fericitul C. Porumbescu, dimpreună cu dreptul exclusiv de reprezentare. Brașov 5. Iulie 1905 În numele Comitetului societății pentru fond de teatru român. Dr. Jos Blaga secretar.

Profesorul Nothnagel, unul din cei mai vestiți profesori de medicină la universitatea din Viena, a reposat zilele aceste. Reposatul a scris și cărți medicale de mare valoare.

Ziua de libertate. În 41. c. s'a serbat ca de obicei în Statele-unite din America de Nord, aniversarea zilei, în care a fost proclamată independența Statelor. Serbarea a fost foarte sgomotoasă pretotindinea. S'a puscat cu tunuri, cu piulițe și cu pistoale, bună-oară cum se face în unele locuri pe la ospețe. În urma acestora au fost uciși numai în New-Jork la 200 de oameni și vre-o 20 mii au fost răniți.

† **Elisée Reclus.** Din Brusela se scrie, că acolo a reposat Elisée Reclus, un mare învățat francez, scriitor geograf. Scrierile lui geografice sunt de mare preț. El a scris cea mai mare geografie cu titlul »Nouvelle géographie universelle«, apoi alte lucrări mai mici, dar de foarte mare valoare, ca »Viața pământului«, »Istoria dealurilor« etc. Reclus s'a născut la 1830 în St. Foix la Grande, A făcut mari călătorii prin Europa și America și la 1870 a fost membru al ministerului »commune«. De aceea a fost exilat și mai târziu întorcându-se în patrie, a scris mai mulți articli anarchiști, ca anarchist ideal. De la 1894 a trăit în Brusela, ca profesor la universitatea socialistă din Brusela.

Două burse pentru teatru. Comitetul societății pentru fond de teatru român dă pentru anul școlar 1905/6 două stipendii cu 1200 cor, pentru tinerii, cari doresc a se califica pentru cariera de actori dramatici. Un stipendiu e destinat pentru un tiner cu aptitudini pentru dramă și tragedie, și al doilea pentru un tânăr cu talent de comic. În scopul de a se constata talentul acelora cari doresc a primi bursele, se cere, ca concurenții să se prezinte la un concurs public, cu ocaziunea adunării generale a societății care se va ținea în Sibiiu în șirul festivităților Asociațiunilor,

Cu această ocaziune concurenții la stipendiul prim vor avea să declameze vre-o poezie ori să reprezenteze vre-o parte din un autor dramatic, ear cei la stipendiul al doilea vor avea să declameze poezii comice ori să reprezenteze vre-un monolog de Alexandri ori alt ceva din autori de comedii. În baza probelor prestate celor doi concurenți mai buni li-se vor vota bursele și li-se vor da și speșele de călătorie cu câte 50 cor. Cei ce vor obține stipendiile vor avea a se conforma tuturor condițiilor normate în planul de acțiune al societății ce se vor comunica la cerere de secretarul societății. În special vor fi deboligați după terminarea studiilor, ca funcționari ai societății, de a organiza și de a instrua trupele de diletanți români din patrie, jucând dimpreună cu ei teatru, până atunci până când comitetul va afla de bine a-i aplica la această misiune.

Doritorii de a reflecta la areste stipendii sunt invitați de a-și trimite cererile însoțite de atestatele ce au, la adresa secretarului societății, dlui Dr. Iosif Blaga în Tușnad-fürdő (Csik-megye), până la 1/14 August anul curent. Brașov din ședința comitetului societății pentru fond de teatru român ținută la 1 Iulie st. n. 1905. Iosif Vulcan, președinte. Dr. Iosif Blaga, secretar.

Un mecenat. Răvașul aduce în numărul seu din urmă potretul d-lui Stefan Havasi Oășanu din Cluj, român bun și cu dragoste pentru legea sa, care a testat parochiei gr.-cat. române din Cluj întreaga sa avere în valoare cam de o 100.000 de coroane spre a se întrebuița la zidirea unei biserici gr.-cat. în Cluj, dar rezervându-și dreptul folosinței cât va mai trăi. Dl. Havasi e în vîrstă de 74 ani.

Dar de Crăciun. Ca de obicei și anul acesta abonații noștri vor primi un dar de Crăciun. Anume toți aceia, cari vor fi abonați la „Foia Poporului“ pe jumătatea a doua a anului curent, la Crăciun vor primi un dar de mare folos, trebuincios în fiecare casă.

*

Cărți nouă. Au eșit în tipar și ni-s'au trimis următoarele cărți:

— Băncile române din Transilvania și Ungaria de Const. Pop. Sibiu 1905. Prețul 50 bani.

— Cântece de copii și jocuri, de Dr. A. Bogdan-Hoya. Brașov, ed. libr. Ciurcu. Prețul 32 bani.

— Statele Santa Fé, Entre Rios etc. din America de sud. (Estras din comunicatele oficiale, pentru emigranți).

— Efectele publice (Din Biblioteca băncilor române nr. 3—4) de Ioan I. Lăpădatu, prof. de științele comerciale, Sibiu 1905, Prețul 1 cor.

*

Date statistice. Acum s'au publicat datele statistice despre mișcarea populației și despre căsătoriile încheiate în Ungaria în Mai c. În aceasta lună s'au născut în Ungaria 58,563 copii și au murit 46,170 de oameni; astfel sporiul a fost 12,393 de suflete, un spor nu prea mulțumitor, mai mic ca sporul din aceeași lună a anului 1904. — Căsătorii s'au încheiat în total 14,570.

*

Opreliște. Zilele aceste a fost oprită ducerea porcilor în Austria din preturile Blajului și Ajudului a comitatului Albei-inf. și din Ajud, apoi din pretura Hosusăului, comit. Târnavei-mici. Causa opreliștei e boala de porci.

*

Anuarul școlii din Hunedoara. Am primit anuarul școlii române gr. or. din Hunedoara pe anul 1904—5. În afară de știrile școlastice, anuarul cuprinde un articol: »Insămănătatea școlii pentru poporul român« de inv. Andrei Ludu, apoi istoricul reînființării școlii din Hunedoara de Nic. Macrea și la sfârșit: »Înainte drumul început« de Vas. C. Osvadă — toate trei cu menirea de a deștepta dragostea și simțul de jertfă pentru școală. Reproducem din aceste articole I. al dlui A. Ludu.

La școala din Hunedoara au fost aplicați un învățător și o învățătoare (Andr. Ludu și Maria D. Mosora), ear numărul școlărilor a fost 98.

*

Sfințire de steag. »Reuniunea Meseriasilor români din Bistrița«, invită la sfințirea steagului și sărbările ce se vor aranja cu această ocaziune, Duminecă în 16 Iulie n. 1905.

Program: La 10 ore dim. participare la sf. liturgie în biserica gr.-cat., la sfârșit actul sfințirii steagului și baterea cuielor. — Procesiunea »Reuniunii« sub steag până în Schullerwald. — Banchet festiv la ora 1 d. a. în restaurantul din »Schullerwald«. — Petrecere cu joc în pădure, cu începutul la orele 3 d. a.

*

Osândit. În afacerea fostului protopresbiter gr.-or. al Făgărașului, Iuliu Dan, care a fost arestat vara trecută pentru defraudări și falsificări de cambii, tribunalul din Brașov a adus zilele trecute sentința. Dan a fost osândit la 5 ani temniță, 6 ani pierderea oficiului și a drepturilor politice și suportarea cheltuielilor de proces.

*

Rectificare. În nrul 23 din 5/18 Iunie c. publicând numele învățătorilor cari au luat parte la cursul de viierit din Ajud, cel din urmă a fost nominat astfel: Alexi, inv. în X. — după cum ne-a scris raportorul, poate din greșală. Aflăm acum și rectificăm, că între participanți a fost și vrednicul învățător din Frâua, Alexiu Chejan, pe care poate l-a înțeles raportorul.

*

Gimnastul din Năsăud. A apărut programul gimnasiunii superior fundamentale din Năsăud pe anul scol. 1904—5, publicat de directorul Ioan Ghețe. Din el aflăm, că numărul elevilor înscriși a fost de 285 ordinari și 6 privațiști, din cari la sfârșitul anului au rămas 273. Români au fost 261, Maghiari 7, și Nemți 5.

*

O filială a „Racoțanel“. »Revista Economică« e informată, că bancă »Racoțana din Șeica-mare a hotărât să deschidă o filială în Mediaș, unde nu este bancă română. Atragem luarea aminte a poporului nostru din jurul Mediașului asupra filialei acesteia, ear direcțiunii »Racoțanei« îi gratulăm pentru buna idee.

*

Convocare. Adunarea generală a XV-a a Reuniunii învățătoresii de la școlile pop. conf. ort. din protopresb. aradane I-VII. se va ținea în Giula (comitatul Bichiș), Duminecă și Luni în 10/23 și 1/24 Iulie a. c.

Din program amintim: Ședința I-a — Presentarea rapoartelor și esmiterea comisiunilor. — »Un monument«, disertațiune de Sever Secula. — »Reforma în învățământul nostru confesional« dis. de I. Roman. Ședința a II-a. »Metoda sunetelor vii«, după Gabel disertați. de: I. Moldovan. — »Pedepsele corporale«, disertațiune de: Ersilia Cadar. — »Terminologia Matematicii«, disertațiune de: Traian Givulescu. — »Necesitatea conștiinței și ambiției în activitatea învățătorului« disertațiune de: Ioan Rușu. — Ședința a III-a. »Iubirea prea mare ca defect în educațiune«, disertațiune de G. Petrescu. — »Societatea de consum«, disertațiune de Patriciu Covaciu. — Rapoartele comisiunilor. — Alegerea locului și fixarea timpului pentru adunarea proximă. — Apel nominal și legitimarea certificatelor de prezență etc. — Josif Moldovan, vice-președinte. Dimitrie Popoviciu, secretar general

*

Societatea meseriașilor »a tâlparilor și cismarilor« români din Hațeg au aranjat și de astă-dată a treia zi de Rusali »nedeia îndatinată« în favorul fondului său propriu, adecă pentru coperirea șoprolui cu tinichia pentru carul funebru. Cu ocaziunea aceasta au contribuit cu suprasolviri următorii domni:

Emil Socaciu, 2 cor., Simion Samul 3 cor., Iuliu Ciuciu, 3 cor., N. N., 1 cor. Neti Ciuciu, 1 cor., Vasile Ianza, Aurel Eliu, Emil Șelar, Mester Jánosii fiecare câte 80 bani; Nic. Muntean, 40 bani, Todor Doboii, 80 b., Lui Murar, 20 bani, N. N., 40 bani, v. d. Gauger M. 1 cor. 80 bani, Dr. V. Bonteseu, adv. 4 cor. 80 bani, Dr. Parasea, 2 cor., Dr. Streițariu, 6 cor. 80 bani, Dr. Parasea, 2 cor. Dr. Streițar, 6 cor. 80 bani, Dr. Suci, adv. 2 cor., Lenkes Jozsef, 2 cor., Moritz Kindler. Ambrosiu Șelar, 1 cor. Péter Mihaiu, 1 cor., Dr. Chirilă 40 bani, Virgil Popoviciu, 80 bani, Grosman David, 4 cor. Dr. Toma, Vosinca, 80 bani, Marcu Todosie 80 bani.

Au intrat cu totul 168 coroane 40 bani Într'acestea suprasolviri 45 cor. 20 bani și din taxe 123 cor. 20 bani. Deci și pe aceasta cale venim a exprima mulțumita noastră tuturor marinimoșilor contribuenți.

În numele societății meseriașilor români. Teodor Făgărășianu, președinte, Todor Dăboiu, cassar.

*

Higiena în familie. Este un fapt îmbucurător, că publicul observă tot mai mult admonițiile, cari se fac de cei mai distinși medici contra alcoolului și contra tuturor beuturilor iritătoare de nervi. La aceste din urmă aparține, cum se știe, și cafeaua de boane, la care n'ar trebui dedată tinerimea noastră în dezvoltare. Spre binele fiecărei familii s'a făcut și în ultimul deceniu o desvățare de la aceasta, prin apariția cafelei de malt-Kneipp a lui Kathreiner, care prin modul de producere propriu al lui Kathreiner, are gustul și aroma cafelei de boane. Aceasta preferință de gust, împreună în mod ideal cu însușirile atât de prețioase, sanitare ale maltului, a făcut cafeaua malt-Kneipp a lui Kathreiner deja de 15 ani de cea mai iubită beătură de cafea. Dar pentru a asigura avantajele acestei cafele de familie, promovătoare de sănătate, se atrage

atenția, că cafeaua veritabilă de malt-Kneipp a lui Kathreiner se vinde numai în pachete originale cu numele »Kathreiner« și cu chipul preotului Kneipp, ca marcă de scutire. Toate imitațiile, cari se vând mult în public, sunt întotdeauna numai orz ars sau chiar săcară prăjită, cari în privința gustului nu pot nici când se satisfacă pretensiunilor, pe care suntem în drept a le cere de la un mijloc de substituere a catelei.

*

Peneru ce iubesc damele noastre laptele de crastaveți ale lui Balassa? Fiindcă acesta deja după o folosință de 2—3 ori stărpește bubele, pistrii, petele de ficat, sgrăbunțele și vrăjește teintul în alb, proaspăt, tineresc și fin. Un mijloc de frumusețe cu efect necondiționat sigur și cu totul nestricăcios. Per sticlă 2 cor. la acest săpun de crastaveți veritabil englez 1 cor. pudră de crastaveți 1 cor. 20 și 2 cor. Să poate căpăta în fiecare farmacie. Expedare pe postă prin farmacistul C. Balassa, Budapesta — Erzsébetfalva. Depou principal în Sibiu: farmacia I. C. Molnár.

32 2—3

*

Fără îndoială că multe obiecte de lipsă neîncunjurată pentru îngrijirea corpului recerută necondiționat, mai avantajos se cumpără în prima și unica parfumerie specială Meltzer, strada Cisnădiei, oficiul comandai de corp.

*

Îngrijirea gurei și a dinților. Pentru îngrijirea gurei și a dinților se recomandă cu căldură boraxul imperial; este fără miros, întărește gingivele, nimicește producătorii de putrezire aflători în gură din resturile de mâncare și delătură mirosul neplăcut și dă respirație proaspătă.

*

În terapia modernă se recomandă tot mai mult de către medici folosirea apelor minerale naturale, între care cu deosebire apa amară Franz Iosef, cea mai bună apă în felul său, care pe lângă aceasta e recunoscută ca mijloc natural purgativ, singură plăcută la luat. Să poate căpăta pretotindinea.

Producțiuni și petreceri.

În Giula.

Comunele biser. ort. rom. Giula-maghiară și germană cu concursul corului teologilor din Arad, sub conducerea profesorului de musică Trifon Lugojanu aranjează în teatrul de vară și sala cea mare a grădinei publice din Giula Duminecă, la 10/23 Iulie 1905 cu ocaziunea adunării generale a Reuniunii învățătorilor români dela școlile confes. ortodoxe române din protopopiatele aradane I—VII. un concert împreună cu petrecere de joc. În pauză se vor juca jocurile naționale »Bătuta« și »Călușerul«.

În Turnișor.

Junimea și tinerimea școlară din Turnișor (I. Sibiu) aranjează o petrecere de vară Dum. după st. Petru, în 16 Iulie st. n. în liber, la care sunt binevăzuți oaspeții. Dansatorii solvesc 60 de bani.

POSTA REDACȚIEI ȘI ADMINISTRAȚIEI

»Imparțialul«. Am publicat. La noi nu este loc, dar nici nu-ți recomandăm a-ți părăsi cariera.

Is. D. în M. În nr. viitor începem. Iți gratulez I. P. în R. Urmează scrisoare.

Proprietar, editor și redactor responsabil
Silvestru Moldovan
Tiparul „Tipografiei“ Iosif Marschall

Apa minerală amară 254 18—25
Francisc Iosif

Representanță proprie de ape minerale amare.
V. secț. de med. a Casei generale de bolnavi în Viena.

Vindecarea deplină a boalelor secrete.

Să nu pregete nime într-o chestiune atât de îngușă a se prezenta odată în persoană pentru că cu ajutorul instrumentelor speciale aduse din străinătate poți afla punctual locul, cauza, răspândirea și starea boalei, ori-cât de adânc ar fi boala înrădăcinată în organism. Pe baza acestei esaminări poți cu siguranță afla și calea, pe care ajungi la vindecarea răului, ceea-ce fiecare o poate face acasă fără de a-și împedeca ocupațiunile. Dacă cineva nu poate veni în persoană, atunci se-și descrie boala cu deamăruntul și după ce va fi esaminată va primi deslușirile de lipsă și leacurile trebuincioase pe lângă ținerea în cel mai mare secret. În scrisoare pune marcă de răspuns. După încheierea curei scrisorile se ard sau la cerere expresă se retrimite.

Un astfel de lecutor și curăcitor e institutul special al dnrului Palócz, medic de spital (Budapesta VII. Kerepesi-út 10) unde cu bunăvoință și conștiințioasă capătă ori-cine (bărbat sau femeie) deslușiri asupra vieții seculare, unde i-se curăță sângele bolnav, nervii i-se întăresc, trupul întreg se eliberează de boală și sufletul de chinuri.

Fără conturbarea ocupațiunilor zilnice Dr. Palócz vindcă de ani de zile cu siguranță, repede și din fundament cu metoda sa proprie de vindecare și casurile cele mai neglijate, boalele de beșică, de țevă, de tisticule, de șira spinării, de nervi, urmările onanici și ale sifilisului, boala a/bă boale de sânge, de piele și toate boalele ce se țin de organele seculare femelești. Pentru femei e sală de așteptare și intrare separată. Consultațiunile le dă însuși Dr. Palócz de la 10 ore a m. până la 6 ore seara (Duminica până la 12 ore la ameză).

Adresa: Dr. PALÓCZ medic de spital specialist :
Budapesta VII. Kerepesi-út 10. 18 16-

Urgent

e de-a se arăta, ca se se cumpere numai de cele mai bune

perii de dinți.

Schimb gratis a ori-cărei perii de dinți defectuoase. De sine înțeles imaginabil garantează mijloc nesticăcios de curățit dinții

Parfumeria Meltzer

129 ← 6 Strada Ciszădiei
Edificiul Comandei de corp.

Gustav Meltzer

Fabrică de săpun, strada Gușterii.

Prima fabrică sibiană de umbrele și pliere.

Deschidere de fabrică.

o fabrică de umbrele

Pînă această fată permit a aduce onor. p. t. public la cunoștință, cum-că în loc, strada Ocnii Nr. 3 (Burgergasse), sub treptele Ocnii, am deschis și recomand onor. public umbrele și bastoane cu prețuri de tot ieftine.

Reparaturi și tras din nou cu pânză se pregătesc într-o, ieftin și fără prihană.

145 1-3

J. Östreich

Sibiu, strada Ocnii Nr. 3 (Burgergasse, sub treptele Ocnii).

„Tipografia“ IOSIF MARSCHALL, Sibiu.

P. T.

Am onoare a face cunoscut onor. public, că preiau și duc în deplinire ca specialist și cu prețuri solide și reale tot felul de lucrări aparținătoare

specialității tipografice,

cum sînt:

tipărire de cărți, ziare, placate, circulare, ori-ce-fel de bilete, tot soiul de tipărituri și lucrări de accidente

in ori-ce culoare.

In urma unei praxe de 30 de ani, sînt în stare a ținea concurența cu ori-care tipografie, și rog onor. public la trebuință a onora cu comande tipografia mea.

Prețuri corespunzătoare.

Recomandându-mă în bunăvoința onor. public românesc, semnez

Cu deosebită stimă

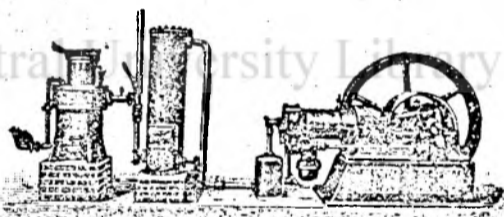
IOSIF MARSCHALL

Sibiu, str. Măcelarilor 12.

Langen și Wolf

fabrică de motoare în Viena

cea mai veche și mai mare fabrică specială a monarhiei.

Motoare originale „Otto“ și locomobile pentru benzină și petrol, cum și gaz de iluminat.

Motoare de gaz aspirator, cari se mină cu cărbuni de lemn, coacs sau cărbuni de antracit.

Aceste motoare de gaz aspiratoare sînt pentru minat cele mai ieftine în prezent, fiindcă ele numai pe oară și putere de cal consumă 1½, — 2½, fileri material de ars. Mașinist sau focar e de prisos.

Special pentru minatul morilor este mașina cea mai escelentă a prezentului.

Cu deslușiri, descrieri și figuri, cum și preliminară de spese servește

Representanța generală pentru Ardeal

ANDREIU TÖRÖK

fabrică de mașine și mori

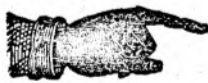
Sibiu, Poarta-Ciszădiei.

147 1-7

Preste 300 de distincții înalte.
Preste 30.000 motoare originale „Otto“ în minare.

Condiții de plată favorabile.
Garantă deplină și serviciu culant.

Unde se cumpără:

Cele mai fine parfumerii?
Săpunurile de mână cele mai eschisite și perii de dinți?
Cea mai bună pudră?

In neguțătoria-drogherie

a lui MORSCHER

Sibiu, strada Ciszădiei Nr. 34

aranjată după cele mai noue cerințe.

Tot acolo se pot căpeta foarte ieftin cei mai neincunjuți de lipsă articli higienici de gumă, de tot soiul.

145 1-4

Frasă conducătoare: Fiecare bucată de săpun cu numele „Schicht“ e garantată curată și liberă de ori-ce părți constitutive stricătioase.

Săpun-Schicht

(Săpun cu semnul „cerb“ sau „cheie“)

este cel mai bun și în folosință cel mai ieftin, pentru toate rufele și pentru
===== orice metodă de spălat. =====

Garanță: 25.000 cor. plătește firma George Schicht în **Aussig** ori-cui, care va dovedi, că săpunul ei cu numele „Schicht“ conține ori-ce amestec stricătios. 135 b 2-39

Mare deposit

de

traverse și fer U
toate soiurile de rufe de fer, tinichea.

Ţevi pentru conduct de apă din fer vărsat și fer bătut, purtătoare de coridoare, țevi de umblătoare.

Impletiturile de trestie pentru stucatură,
===== place izolatoare de asfalt, pappă de coperiș

97 9-

la
AND. RIEGER

Prima fabrică transilvană de mașine agricole, turnătorie de fer și metale, negustorie de articlii de fer, Sibiu.

Banca de asigurare

„TRANSILVANIA“

din Sibiu

8 46-52

—* Intemeiată la anul 1868 *—

în Sibiu, strada Cisnădiei nr. 5 (edificiile proprii), asigurază în cele mai avantajoase condiții:

☛ **contra pericolului de incendiu și exploziune,** ☛
edificii de ori-ce fel, mobile, mărfuri, vite, nutrețuri și alte produse economice etc.
☛ **asupra vieții omului** ☛

în toate combinațiile, capitale pentru cazul morții și cu termen fix, asigurări de copii, de studii, de zestre, rente pe viața întreagă etc. etc.

Asigurări populare fără cercetare medicală

☛ Asigurări pe spese de înmormântare cu solvirea imediată a capitalului. ☛

Valori asigurate contra incendiului: ☛ Capitale asigurate asupra vieții: ☛
95.727.010 coroane. ☛ 10.102.362 coroane

Dela întemeiere institutul a solvit:

pentru despăgubiri de incendii 3,249.332 e. pentru capitale asigurate pe viață 2,920.063 e.

Oferte și ori-ce informațiuni se pot primi dela:

Direcțiune în Sibiu, str. Cisnădiei nr. 5 etajiu I, curtea I,
și prin agenturile principale din Arad, Brașov, Cluj, Făgăraș și Timișoara, precum și dela subagenții din toate comunele mai mari.

Ospetărie la „Ursul negru“
Sibiu, Piața-mare Nr. 9

recomandă bere „Transilvania“, totdeauna proaspătă, deschisă și neagră. Dela 7 ore dimineața până la 1/12 ore seara tocană, pörkölt, beuschl, pe lângă alte mezelichiuiri. 139 2-2

Localitate plăcută. ☛ Serviciu solid.

☛ Deschisă până la 1/1 ore noaptea. ☛

Un comis

dibaciu și perfect vărsat în bransa băcăniei și coloniale, cunosător perfect și al limbilor germane și maghiare — se caută per 1 Aug. a. c. pentru prăvălia de coloniale și delicatose

148 1— **Victor Onițiu**
Sibiu, în edificiul „Albina“.

Eu

pentru îngrijirea pielii, special în pentru a alunga pistrii și avea o culoare delicată a feței, nu cunosc un săpun medicinal mai bun și mai cu efect, decât cunoscutul

săpun din lapte de crin
al lui Bergmann

(Marca: doi băieși)

48 19-25

de

Bergmann & Co., Teschen a/E.

Să așă de vânzare, bucată à 80 fl. în Sibiu la:

Farmacia „la Ursu“, Piața-mare.

I. B. Misselbacher sen.

Gust. Meltzer, strada Cisnădiei și strada Gușteritei 25.

Prima fabrică transilvană de stearin, str. Cisnădiei.

În Sighișoara: farmacia W. Lingner.

RECLAMA

permanentă, cu scop și practică este sufletul, factorul dător de viață pentru ori-ce fabrică, întreprindere comercială, industrială și de negoț. Cum, unde și când se poate insera mai cu efect, mai bine și mai ieftin se poate afla în

Espediția de anunțuri

Iuliu Leopold

Budăpesta, VII., Erzsébet-körút 54,

unde se mijlocește cu conștientiositate, punctualitate și ieftin publicarea inseratelor și reclamelor în toate foile și călindarele din Budapesta, provincă și străinătate. Planuri și prelim. de spese gratis.

Nr. 1092/905

141 1-2

not.

Publicațiune.

Comuna politică **Scoreiu** în 23 Iulie a. c. la 10 ore a. m. st. n. va da în licitațiune publică minuendă edificarea caselor comunale cu suma preliminată de 9804 cor. 51 bani. Licitatiunea se va face și verbal și cu oferte.

Condițiunile de licitațiune, planul de edificat și preliminarul de spese se află pus spre vedere în cancelaria comunală și în cancelaria pretorială din Arpașul-inferior.

Să notifică că edificarea unei răjme comunale cu spese 8000-9000 cor. și a unei școli comunale cu 4000-5000 cor. e în curgere.

Scoreiu, în 7 Iulie 1905.

Alex. Comsia,
not. cerc.

Ioan Hampu,
primar.

744/905.

142 1-1

Publicațiune.

Primăria comunei **Veștem** escrie concurs pentru renovarea puntei de peste Cibin. Lucrările împreunate cu aceasta se vor da în licitațiune publică, ce se va ținea în 23 Iulie 1905 la 3 ore d. a. în cancelaria comunală. Prețul strigării 800 cor., vadiu 10%.

Condițiuni de licitațiune, preliminar și planul de zidire se pot vedea în cancelaria comunală.

Veștem, în 7 Iulie 1905.

Primăria.

-Nr. 287/905

144 1-2

not.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștință publică că în comuna Arpașul-inferior în 23 Iulie 1905 la 2 ore p. m. se edă în licitațiune lucrul de clădirea casei comunale. Prețul strigării 15.738 cor., vadiu 10%.

Celelalte condițiuni în biroul notarial comunal stau spre vedere publică.

Arpașul-inf., în 7 Iulie 1905.

George Boer,
notar.

Vas. D. Bogdan,
primar.

736/905.

140 1-1

Publicațiune.

Comuna **Veștem** vinde prin licitațiune publică, ce se va ținea în 16 Iulie 1905 la 3 ore p. m. în cancelaria comunală din loc 267 stângini lemne de mesteacăn, ca lemn de foc. Stânginii se vând în masă pe lângă prețul strigării 2670 cor. și vadiu 10%.

Lemnele se află în magazinul din interiorul comunei. Condițiuni mai amănunțite se pot ști în cancelarie.

Veștem, în 6 Iulie 1905.

Primăria.

Trei băieți

se primesc în franzelăria dlui **Petru Moșă,** strada Poplăcii (Quergasse) Nr. 1. 146 1-3

Bolnavilor

de lupus și de muschiu de piele le împărtășesc deslușiri gratuit, cum am aflat eu vindecarea mea.

91 13-19

Marianne Michl,
Viena, V., Pilgramgasse 6.

Informații rog numai în limba germană.

Victor Dahinten,

negustorie de fer

— în Alba-Iulia, lângă Fântână. —

Recomand marele meu deposit în pușculițe (sprizuri) de peronospora de cele mai bune, și pe așteptare (accept), cum și toate soiurile de articli de fer și oțel, fere de plug, osii, cuptoare, șparherduri, cuie, șiroafe, pene de fer, trestie de stocatură, vase de culină, revolvere, patroane, coase, sape, lopeți, articlii de gumi, etc. toate de calitate cea mai bună și cu prețurile cele mai ieftine.

101 9-10

Cu distinsă stimă

Victor Dahinten.**Frideric Baumann,****Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 2,**

recomandă cu prețuri ieftine

novitățile de seson

în

articli de modă, manufactură, albituri, de țesetorie**și mărfuri mărunte,**

între acestia: covoare, stofe pentru haine de dame, bluse, ploiere și umbrele, articlii pentru bicicliști și turiști etc. etc.

Deposit în comisiune

dela

țesetoria premiată a lui Ferdinand Baumann în Sebeșul-săsesc

cu prețuri originale de producție cu bani gata.

Cu prețuri de deposit conform preț-ourantului ilustrat singur veritabile

albituri de lână originale normale

de-ale prof. Dr. Jaeger,

din fabrica singur concesionată și premiată de mai multe-ori

W. Benger fii în Bregenz.

115 4-6

Institut de credit funciar din Sibiu.**Strada Pintenului nr. 2.****Imprumuturi hipotecare pe anuități.****Scrisuri funciare,**
scutite de dări.

ce se pot lombarda la banca austro-ungară, se pot depune la toate tribunalele ungare de stat drept cauciune și vadiu și ca cauciuni de căsătorii militare.

Depuneri spre fructificare.

Dajdia la interesele dela depuneri o plătește institutul.

Escomptare de cambii.**Avansuri pe efecte publice.****Credite de cont-curent**
contra intabulări și altă garanță.**Esecutarea**

de fiecare afaceri de bancă și de zarafie prin

Cassa de schimb

Sub condițiuni culante, mai cu seamă:

cumpărarea și vânzarea de efecte publice monete strălne,

răscumpărarea cupoanelor și efectelor sortate,

incasarea de cambii, checuri și asemnări,

predarea de asemnări și bilete de credit pentru străinătate,

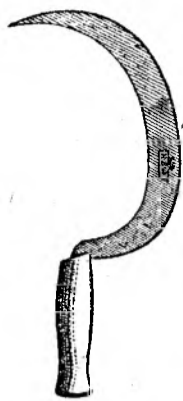
ingrijirea de coale de cupoane.

luarea efectelor în deposit spre păstrare,

inchirierea de resorturi de casse de fer

(săfe de posels), sigure contra incendiului și a spargerii, etc. 1 27-52

Informațiuni amănunțite se dau cu bunăvoință și fără spese.

Seceri

in cea mai
bună calitate
stiriană.

Carol F. Jickeli
Sibiu.

137 2-

Ludovic Ferencz,

croitor de bărbați,
Sibiu, strada Cisnădiei nr. 12,
recomandă p. t. publicului
pentru saisonul de vară

9 27-52

noutățile

sosite chiar acum, pentru haine
de bărbați stofe englezești,
francezești și indigene, din cari
se execută după măsură cele mai
moderne vestminte precum: Sacko,
Jaquete, fracuri și haine de
salon, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atențiune merită
noutățile de stofe pentru pardie-
siuri și „Raglam“, cari se află
totdeauna în deposit bogat.

Asupra reverențelor confec-
ționate în atelierul meu îmi per-
mit a atrage deosebita atențiune a
on. domni preoți și teologi absolvenți

În casuri de urgență confecțio-
nez un rind complet de haine în timp
de 24 ore.

96 8-5

Giuvaerģiu și graveur

A. MORAWETZ

Strada Cisnădiei 14. SIBIU Strada Cisnădiei 14.

Numai în stilul cel mai nou.

Deposit de giuvaere, aur, ar-
gint și argint de China.

== Cea mai renumită negustorie de aurării. ==

Atelier propriu pentru lucrări nou
și reparaturi. 76 11-

== Serviciu real. Garanță conștientoasă. ==

Casse de fer și oțel sigure contra focului

și spargerii

pentru păstrat bani, registre și docu-
mente în toate mărimile și formele.

Soliditate garantată.

Prețuri ieftine.

Pentru edificiile comunale, de matriculă și
parochiale cu prețuri reduse și pe lângă
plătire în rate.

A se adresa la:

Prima fabrică trans. priv. ces. și reg.
de casse de fer și oțel

a lui

131 4-

A. G. ÖSZY, jun.,

Sibiu — Nagyszeben.

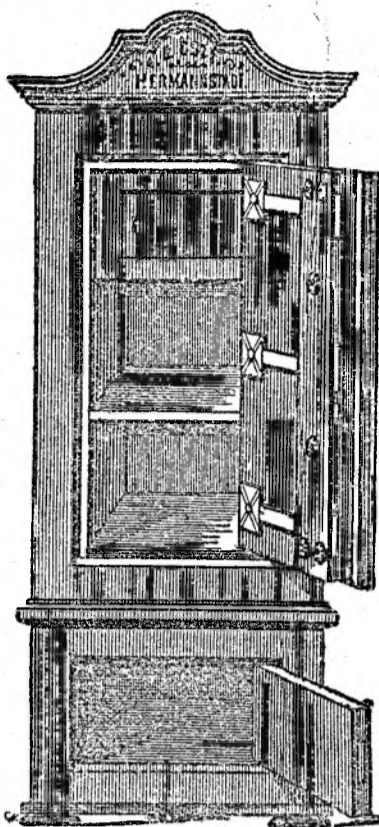
Depotul:

Piața Hermann,
pal. Habermann.

Fabrica:

Str. Măcelarilor Nr. 30,
vis-à-vis de Catedrală.

Preț-curent ilustrat se trimite la cerere gratis și franco.

Oroloage, obiecte de aur și de argint deposit dela fabrica

Iulius Erös

Sibiu (Nagyszeben) str. Cisnădiei 3,

Cel mai mare deposit

din Transilvania dela fabrică, de oroloage, juvaeri,
obiecte de aur și de argint al lui Iulius Erös Sibiu
(N.-Szeben), strada Cisnădiei nr. 3.

Toate obiectele de aur și de argint sunt
probate și examinate oficios și pe fie-care obiect
este oficială vizibilă „marcă“, afară de aceasta să
dă garanță în scris despre veritatea fie-cărui obiect.

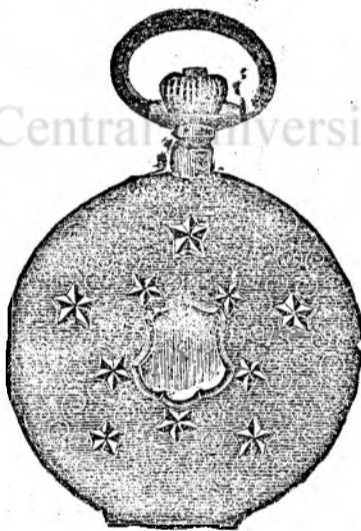
Prețuri-curante ilustrate se dau la
cerere gratis și franco. 24 22-52

Nr. 160 F. Orologiu de nickel, cu coperiș dublu,
foarte masiv 7 cor. 50 bani.

Țanțuri de nickel 50, 70, 100, 140 bani.

Țanțuri de argint 2 cor. 90 bani până la 10 cor.

Șinoare pentru orologiu, 20, 30, 50 bani.

Nr. 160 F.

Gustav Dürr

mechanic.

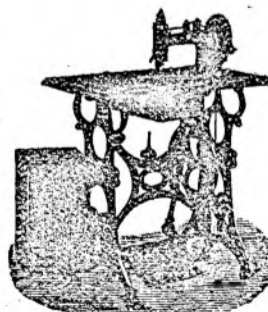
Magazin de mașini de cusut și de velocipede,

Sibiu. Piața-mare nr. 19.

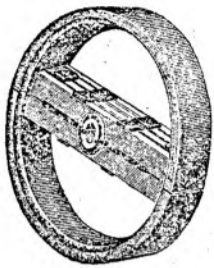
Recomandă depositul seu mare și bine asortat
cu toate felurile de mașini de cusut mai renumite
din fabrici străine și indigene pe lângă un preț
foarte moderat. 6 14-26

Ca specialități se recomandă mașinile de cusut:

Seidel & Naumann, G. M. Pfaff.

Toate acareturile mașinilor de cusut de ori-ce
fel precum ace, curele, oleiuri fine și altele se află
întotdeauna în depositul meu. Reparaturile la mașinile de cusut de ori-ce
fel sunt executate prompt, ieftin și conștientoasă cu garanție. Pentru
fiecare mașină nouă de cusut cumpărată dela mine dau 5 ani garanție.

Disc de curea pentru materii de lemn,

patent Beran.

La espositia internațională din Viena 1904
distins cu medalie de stat.

Economie mare în cumpărare.

Fiecare disc se dă pe 4 săptămâni
o o o pentru probă. o o o

*Descriere detaliată și liste
de prețuri la dorință.*

Depositor de tot felul de articli tehnici de
fer, metal, glaze, asbest și cauciuc.

198 2—

Carol F. Jickeli
Sibiu.

CETIȚI

„România Ilustrată”

singura revistă mare, enciclopedică, ilustrată și
de actualitate.

Pe lângă o materie literară din cele mai
variate și datorită celor mai distinși și gustați
scriitori români, ca Coșbuc, Davila, Antemi-
reanu, Tutoveanu, Dr. Crigorovitz, Radu
Rosetti, Sadoveanu etc., revista „România Ilu-
strată”, care apare în București, sub direc-
țiunea dlui Ioan Rusu Abrudeanu, conține în
fiecare număr între 40 și 50 de ilustrațiuni de
actualitate din țară și străinătate.

„România Ilustrată” este cea mai răs-
pândită și mai apreciată revistă de familie.
Apare odată pe lună în câte 4 coale.

Costul abonamentului — 24 lei pe an
și 12 lei pe jumătate de an — se poate tri-
mite cu mandat postal pe adresa: Administrația
revistei „România Ilustrată”, București, str.
Regală Nr. 1.

190 4—5

Cunoscuta hârtie de cigarete egipteană universală

A I D A

(Vergé-Combustible)

Depositor pentru Sibiu la Domnul:

CAROL ALBRECHT.

Strada Ounei.

7 14—52

Cele mai bune

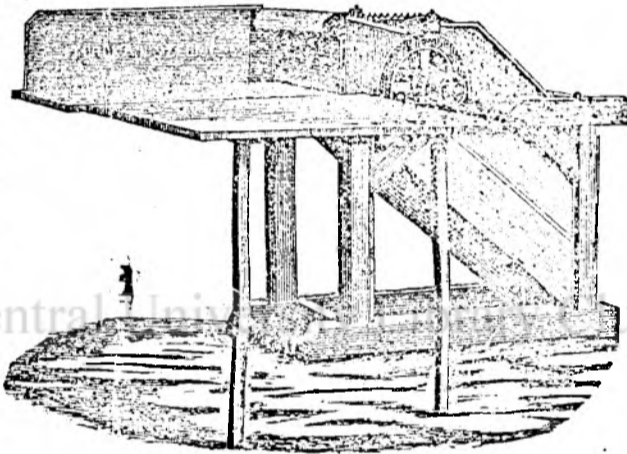
mașine de îmblătit,

de mînat cu mîna, cu vîrtej și cu motor de benzin,

mori de curățit (ciur) în 3 mărimi,

triere, greble pentru fîn,

mori de mînat cu motori, apă și cu mîna

și tot felul de unelte și ma-
șine pentru agricultură în
execuție recunoscută de solidă
sub garanță.

Prețuri ieftine, condiții
de plată favorabile.

Coase cu garanță, calitatea
cea mai bună existentă.

70 75 80 85 90 cm. lung.
Costă C. 1.60 1.70 1.80 1.90 2.—

Fiecare coasă ce nu con-
vine se primește îndărăpt
numai decât și se schimbă.

Fabrica de mașini agricole **AND. TÖRÖK**
Sibiu, Poarta-Cisnădiei.

126 4—

Catalog franco și gratis.

Fabrică de casse.

Subscrisul îmi iau voie a face atent p. t. pu-
blicul meu la

cassele sigure de foc și spargere,

cari se fac în fabrica mea. La mine se fac casse
numai din material bun și tare. De aceea rog cu
deosebire cu public, care caută casse, să binevoască
a fi cu atențiune în lista prețurilor la greutatea și
măsura indicată pentru-ca privindu-le numai pe din-
afară se nu confundă cu alte casse ce obvia în co-
merciu, făcute din material slab și ușor.

În fabrica mea se pregătesc (la comandă, după
măsură, cu prețuri ieftine) casse și tresort — e pa-
terate din oțel absolut imposibile de a le găuri.

Pentru biserică și comune casse după înțelegere cu plătire în rata.

Lista prețurilor gratis și franco

Instalare de lumînă Atycelen.

Gustav Moess,

12 11—

fabrică de casse în Sibiu,
strada Fopiasli-mare Nr. 8.